

შპს „არ ემ ჯი აურამაინი“

2023 წლის
ფინანსური ანგარიშგება

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა	3
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	6
მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება	7
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება	8
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება	9
ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები	10

შპს "KPMG Georgia"

მე-5 სართული, GMT პლაზა

მთაწმინდის რაიონი, თავისუფლების მოედანი N4 (ნაკვეთი 66/4)

თბილისი, საქართველო 0105

IN 404437695

ტელეფონი +995 322 93 5713

ინტერნეტი: www.kpmg.ge

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

შპს „არ ემ ჯი აურამაინის“-ის სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩვენ ჩავატარეთ შპს „არ ემ ჯი აურამაინის“ (შემდგომში „კომპანია“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისაგან, ასევე ფინანსურ ანგარიშგებაზე თანდართული შენიშვნებისგან, მათ შორის ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, თანდართული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულად ნაკადებს იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს აღრიცხვის სტანდარტები) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტს წარვმართავდით აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობა დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ -ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებელი ვართ კომპანიისგან ბუღალტერთა ეთიკის სტანდარტების საერთაშორისო საბჭოს (ბესს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსისა (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) და იმ ეთიკური ნორმების შესაბამისად, რომლებიც ეხება ჩვენ მიერ საქართველოში ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს. გარდა ამისა, შევასრულეთ ამ ნორმებით და ბესს-ის ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისათვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

მმართველობითი ანგარიში

ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს მმართველობით ანგარიშზე. ჩვენი მოსაზრება ფინანსური ანგარიშგების შესახებ არ მოიცავს მმართველობით ანგარიშს.

ჩვენი პასუხისმგებლობა, ჩვენ მიერ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით, მოიცავს ზემოთ ხსენებული მმართველობითი ანგარიშის გაცნობას და განსაზღვრას, არის თუ არა მმართველობითი ანგარიში არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან ჩვენ მიერ აუდიტის პროცესში მიღებულ ცოდნასთან, ან სხვაგვარად ხომ არ შეიცავს არსებით უზუსტობებს.

შპს „KPMG Georgia“, კომპანია რეგისტრირებული საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. KPMG-ის დამოუკიდებელი წევრი ფირმების გლობალური ორგანიზაციის წევრი ფირმა, რომელიც ერთიანდება გარანტიით შეზღუდულ კერძო ინგლისურ კომპანიაში KPMG International Limited.

ჩვენ არ გავცემთ რაიმე სახის მარწმუნებელ დასკვნას მმართველობითი ანგარიშის შესახებ. მმართველობითი ანგარიშის გაცნობის შემდეგ და ჩვენ მიერ ჩატარებული სამუშაოს შედეგად, ჩვენ გამოვთქვამთ აზრს იმასთან დაკავშირებით, რომ მმართველობითი ანგარიში:

- შეესაბამება ფინანსურ ანგარიშგებას და არ შეიცავს არსებით უზუსტობებს;
- მოიცავს ინფორმაციას, რომელსაც მოითხოვს და რომელიც შეესაბამება საქართველოს კანონს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს აღრიცხვის სტანდარტები) შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს კომპანიის ფუნქციონირებადობის უნარი და აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია კომპანიის ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად კომპანიის ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არ აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებლები არიან კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის თაობაზე, თანდართული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა შეცდომით ან თაღლითობით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. დასაბუთებული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებულებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებითი უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენენ იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ს შესაბამისად, აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.

- შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძველად კომპანიის ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა კომპანიის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის - ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება კომპანია უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი კომპანია.
- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძველად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

მოცემული აუდიტის, რომლის შედეგადაც შედგენილია წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა, გარიგების პარტნიორია:

ნინო ჩიხლაძე

შპს "KPMG Georgia"
თბილისი, საქართველო
5 დეკემბერი 2024 წელი

- შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგვემოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძველად კომპანიის ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა კომპანიის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის - ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება კომპანია უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი კომპანია.
- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძველად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

მოცემული აუდიტის, რომლის შედეგადაც შედგენილია წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა, გარიგების პარტნიორია:

ნინო ჩიხლაძე

შპს "KPMG Georgia"
თბილისი, საქართველო
5 დეკემბერი 2024 წელი

'000 ლარი	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	9	70,155	45,323
მძღვროს ქონება, ლიცენზია და მიწის და შეფასების აქტივები	10	117,147	103,420
გრძელვადიანი აქტივებისთვის გადახდილი ავანსები	9(f)	-	18,115
სხვა არამატერიალური აქტივები		70	68
სულ გრძელვადიანი აქტივები		187,372	166,926
მოკლევადიანი აქტივები			
მარაგები	11	15,919	15,870
გადახდილი ავანსები		11,194	12,568
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	12	67,686	44,922
საგადასახადო აქტივები	16	4,442	3,342
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები		324	638
სულ მოკლევადიანი აქტივები		99,565	77,340
სულ აქტივები		286,937	244,266
კაპიტალი და ვალდებულებები			
კაპიტალი			
განთავსებული კაპიტალი	13	37,101	36,882
დამატებით გადახდილი კაპიტალი		3,458	3,458
გაუნაწილებელი მოგება		76,554	57,914
სულ კაპიტალი		117,113	98,254
ვალდებულებები			
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
სესხები და კრედიტები	14	145,536	131,247
საიჯარო ვალდებულება	10	9,525	-
სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები		155,061	131,247
მოკლევადიანი ვალდებულებები			
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	15	9,489	14,765
საიჯარო ვალდებულება	10	5,274	-
სულ მოკლევადიანი ვალდებულებები		14,763	14,765
სულ ვალდებულებები		169,824	146,012
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		286,937	244,266

შპს „არ ემ ჯი აურამინი“
2023 წლის მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

’000 ლარი	შენიშვნა	2023	2022
შემოსავალი	5	94,174	86,777
გაყიდვების თვითღირებულება	6	(52,371)	(42,156)
საერთო მოგება		41,803	44,621
ადმინისტრაციული ხარჯები	7	(9,563)	(7,995)
სხვა წმინდა შემოსავალი/(ხარჯი)		317	(141)
საოპერაციო საქმიანობების შედეგები		32,557	36,485
ფინანსური ხარჯები	8	(13,917)	(14,266)
ფინანსური შემოსავალი	8	-	19,097
წმინდა ფინანსური (ხარჯი)/შემოსავალი		(13,917)	4,831
მოგება, მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე		18,640	41,316
მოგების გადასახადი		-	-
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში		18,640	41,316

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ 2024 წლის 5 დეკემბერს და მისი სახელით დოკუმენტზე ხელს აწერენ:

 ჯონდო შუბითიძე
 გენერალური დირექტორი

 შალვა მეფარიშვილი
 ფინანსური დირექტორი

შპს „არემ ჯი აურამინი“
 2023 წლის მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

'000 ლარი	შენიშვნა	2023	2022
შემოსავალი	5	94,174	86,777
გაყიდვების თვითღირებულება	6	(52,371)	(42,156)
საერთო მოგება		41,803	44,621
ადმინისტრაციული ხარჯები	7	(9,563)	(7,995)
სხვა წმინდა შემოსავალი/(ხარჯი)		317	(141)
საოპერაციო საქმიანობების შედეგები		32,557	36,485
ფინანსური ხარჯები	8	(13,917)	(14,266)
ფინანსური შემოსავალი	8	-	19,097
წმინდა ფინანსური (ხარჯი)/შემოსავალი		(13,917)	4,831
მოგება, მოგების გადასახადით დაბეგრამდე		18,640	41,316
მოგების გადასახადი		-	-
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში		18,640	41,316

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ 2024 წლის 5 დეკემბერს და მისი სახელით დოკუმენტზე ხელს აწერენ:

 ჯონდო მუბითიძე
 გენერალური დირექტორი

 შალვა მეფარიშვილი
 ფინანსური დირექტორი

მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია ფინანსური ანგარიშგების.

შპს „არ ემ ჯი აურამინი“
2023 წლის საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

'000 ლარი	განთავსებული კაპიტალი	დამატებით გადახდილი კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ კაპიტალი
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	36,882	3,458	16,598	56,938
მთლიანი სრული მოგება წლის განმავლობაში მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში	-	-	41,316	41,316
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	36,882	3,458	57,914	98,254
ნაშთი 2023 წლის 1 იანვარს	36,882	3,458	57,914	98,254
მთლიანი სრული მოგება წლის განმავლობაში				
განთავსებული კაპიტალის ზრდა	219	-	-	219
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში	-	-	18,640	18,640
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	37,101	3,458	76,554	117,113

'000 ლარი	შენიშვნები	2023	2022
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობებიდან			
წლის მოგება		18,640	41,316
<i>კორექტირებები:</i>			
ცვეთა და ამორტიზაცია	6,7	21,792	18,200
წმინდა ფინანსური ხარჯი/(შემოსავალი)	8	13,917	(4,831)
ძირითადი საშუალებების გასვლასთან დაკავშირებული წმინდა შემოსულობა		(552)	-
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობებიდან საბრუნავი კაპიტალის ცვლილებამდე		53,797	54,685
<i>ცვლილებები:</i>			
მარაგებში	11	(989)	(5,212)
გადახდილ ავანსებში		1,374	(3,044)
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებში	15	(6,157)	6,311
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებში*	12	(56,165)	(47,080)
საგადასახადო აქტივებში		(1,102)	(806)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები/(საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები)		(9,242)	4,854
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობებიდან			
ძირითადი საშუალებების შეძენა	9	(14,506)	(25,577)
ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან მიღებული შემოსულობები	9	4,273	-
დამატებები მდაროს ქონებაზე, ლიცენზიაზე და მიწის და შეფასების აქტივებზე	10	(13,313)	(14,882)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		(23,546)	(40,459)
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობებიდან			
სესხებიდან მიღებული შემოსულობები	14	32,608	35,857
საფინანსო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები		32,608	35,857
წმინდა (კლება)/მატება ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებში		(180)	252
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში		638	188
უცხოური გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(134)	198
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს		324	638

*არსებითი არაფულადი მუხლები წარმოდგენილია წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნაში 14.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია ფინანსური ანგარიშგების.

1. ანგარიშვალდებული საწარმო

(a) საქართველოს ბიზნეს გარემო

კომპანიის საქმიანობა ძირითადად ხორციელდება საქართველოში. შესაბამისად, კომპანიაზე ზემოქმედებს საქართველოში მოქმედი ეკონომიკური ფაქტორები და ფინანსური ბაზრები, რომლებიც განვითარებადი ბაზრის თვისებებით ხასიათდება. საკანონმდებლო, საგადასახადო და მარეგულირებელი ნორმები განაგრძობენ განვითარებას, თუმცა ისინი განსხვავებულ ინტერპრეტაციებს ექვემდებარებიან და განიცდიან ხშირ ცვლილებებს, რაც სხვა საკანონმდებლო სირთულეებთან ერთად, საქართველოში მოქმედი ორგანიზაციებისთვის გარკვეულ გამოწვევებს წარმოქმნის.

2022 წლის თებერვალში, რუსეთის ფედერაციასა და უკრაინას შორის შეიარაღებული კონფლიქტის გამო, რიგმა ქვეყნებმა დააწესეს სანქციები რუსეთის ფედერაციის წინააღმდეგ. კონფლიქტი გავლენას ახდენს არა მხოლოდ ორი ქვეყნის ეკონომიკურ საქმიანობაზე, არამედ გლობალურ ეკონომიკაზეც. სანქციების შედეგად, მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში გაიზარდა ფასები საყოფაცხოვრებო საქონელსა და სურსათზე, დაირღვა არსებული კავშირები რესურსების მიწოდებას შორის, ინფლაცია ასევე მოქმედებს ფასებზე და ანალიტიკოსები ასევე პროგნოზირებენ ეკონომიკურ გავლენას გლობალურ ინდუსტრიაზე.

საქართველოს ეკონომიკაც დაზარალდა აღნიშნული მოვლენების გამო და ექვემდებარება მომავალ გაურკვევლობებს, ზემოთ აღწერილის შესაბამისად; მეორე მხრივ, 2023 წელს საქართველოს ეკონომიკის 7%-მდე ზრდა დაფიქსირდა, რაც გამოწვეულია ექსპორტისა და ტურიზმიდან მიღებული უფრო მაღალი შემოსავლებით და ძლიერი კერძო მოხმარებით. ასევე, ერთნიშნა ეკონომიკური ზრდა არის მოსალოდნელი 2024 წელს.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ საქართველოს ბიზნეს გარემოს გავლენის შეფასებას კომპანიის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. ბიზნეს გარემო მომავალში შეიძლება განსხვავდებოდეს ხელმძღვანელობის შეფასებებისაგან.

(b) ორგანიზაცია და ოპერაციები

შპს „არ ემ ჯი აურამაინი“ (შემდგომში „კომპანია“) ქართული შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებაა მეწარმეთა შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად. კომპანია დაარსდა 2016 წლის 28 სექტემბერს.

კომპანიის იურიდიული მისამართია: ვაკე-საბურთალოს რაიონი, ალექსიძის ქ.№1, თბილისი, საქართველო. კომპანია დაარეგისტრირა სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნულმა სააგენტომ და მისი რეგისტრაციის ნომერია: 405168740.

კომპანიას მიღებული აქვს მინერალური რესურსების, ძიების, მოპოვებისა და დამუშავების ლიცენზია ბექთაქარის მაღაროზე, სამხრეთ საქართველოში ბოლნისის რაიონის ტერიტორიაზე 2041 წლის ოქტომბრამდე.

2019 წლის სექტემბრამდე კომპანიის ძირითადი საქმიანობა მოიცავდა მიწისქვეშა მაღაროს (ბექთაქარის პროექტი) მშენებლობას, რომელიც ბოლნისის რაიონის (საქართველო) სოფელ ბექთაქარშია განთავსებული, სამთო-მოპოვებელი სამუშაოების განხორციელების და ოქრო-პოლიმეტალური მადნების მინერალიზაციის და ოქროს შემადგენლობის მქონე მეორადი კვარციტის შემდგომი დამუშავების მიზნით. ბექთაქარის პროექტის ძირითადი სამუშაოები დასრულდა 2019 წლის აგვისტოს ბოლოს. მადნის მოპოვების საბოლოო ნებართვა მიღებულ იქნა 2019 წლის სექტემბერში და წარმოების პროცესებიც იმავე თვეში დაიწყო. 2019 წლის სექტემბრიდან, კომპანიის ძირითადი საქმიანობა მოიცავს სპილენძის, ოქროს, თუთიის და ტყვიის შემცველი მადნის მოპოვებას ("ოქრო-პოლიმეტალური მადანი"). ოქრო-პოლიმეტალური მადნის მთლიანი მარაგები გაყიდულ იქნა სს "არ ემ ჯი კოპერზე" - საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმო. 2020 წლიდან, მიწისქვეშა მაღაროს მშენებლობა ძირითადად დასრულებულია.

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, კომპანიის 100% -იანი მესაკუთრე და მისი პირდაპირი მშობელი კომპანია არის შპს „კავკასიის სამთო ჯგუფი“ (საქართველო) - მშობელი კომპანია. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის საბოლოო მშობელი კომპანიაა „Magenta Investments Limited“, მარშალის კუნძულებზე რეგისტრირებული კომპანია (2022 წლის 31 დეკემბერი: შპს „Aegis Investments“, არაბთა გაერთიანებულ საამიროებში რეგისტრირებული კომპანია). კომპანიაზე საბოლოო კონტროლის მქონე მხარე არის დიმიტრი ტროიციკი. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან განხილულია წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების მე-19 შენიშვნაში.

2. აღრიცხვის საფუძველი

შესაბამისობა

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბუთს მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან („ფასს აღრიცხვის სტანდარტები“) სრულ შესაბამისობაში.

3. სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა

საქართველოს ეროვნული ვალუტა არის ქართული ლარი, რომელიც ამავდროულად წარმოადგენს კომპანიის სამუშაო ვალუტას და ვალუტას, რომელშიც წარმოდგენილია წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება. ლარში წარმოდგენილი ყველა ფინანსური ინფორმაცია დამრგვალებულია უახლოეს ათასეულამდე, გარდა სხვაგვარად მითითებული შემთხვევებისა.

4. შეფასებებისა და მსჯელობების გამოყენება

ფასს აღრიცხვის სტანდარტების შესაბამისი ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობისგან მოითხოვს მსჯელობებს, შეფასებებსა და დაშვებებს, რომლებიც გავლენას ახდენენ სააღრიცხვო პოლიტიკების გამოყენებაზე და წარმოდგენილი აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების ოდენობებზე. ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება განსხვავდებოდეს აღნიშნული შეფასებებისგან.

შეფასებების და ძირითადი დაშვებების გადახედვა მუდმივად ხორციელდება. შეფასებების გადახედვები აღიარებულია პერსპექტიულად.

ხელმძღვანელობის აზრით, არ არსებობს მსჯელობებთან, დაშვებებსა და შეფასებებთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობები, რომლებიც მომდევნო ფინანსური წლის განმავლობაში არსებითი ცვლილებების გამოწვევის მნიშვნელოვან რისკს ატარებენ.

ინფორმაცია სხვა დაშვებებსა და შეფასებებთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი განუსაზღვრელობების შესახებ შეტანილია შემდეგ შენიშვნებში:

– შენიშვნა 4 (a), შენიშვნა 10 - მადნის რეზერვების შეფასებები;

ინფორმაცია იმ სააღრიცხვო პოლიტიკების გამოყენებასთან დაკავშირებული კრიტიკული მსჯელობების შესახებ, რომლებსაც ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებზე, განსაზღვრულია შემდეგ შენიშვნებში:

- შენიშვნა 4 (a) და შენიშვნა 10 - მადნის რეზერვების შეფასება, რასაც გავლენა აქვს ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადების განსაზღვრაზე, მიებისა და შეფასების ლიცენზიის ცვეთაზე/ამორტიზაციაზე; მიებისა და შეფასების აქტივებსა და მადაროს აქტივებზე; კომპანიის ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების გაუფასურების მაჩვენებლების შეფასებაზე.
- შენიშვნა 10 (b) – განვითარების დანახარჯების თავდაპირველი აღიარება და განაწილება

- შენიშვნა 10 (b) - თხრილის ამოსავსები ხარჯების აღიარება
- შენიშვნა 4(a) და შენიშვნა 10 - კაზრეთის ლიცენზიის აღრიცხვა
- შენიშვნა 22 (a) – შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან: პირობითი ფასის მქონე გაყიდვების გარიგებების აღრიცხვა.

(e) მადნის რეზერვების შეფასება

მადნის რეზერვების რაოდენობის შეფასებასთან დაკავშირებით რიგი განუსაზღვრელობა არსებობს, მათ შორის კომპანიის კონტროლს მიღმა არსებული ფაქტორები. მადნის რეზერვის შეფასება საბურღი ხვრელიდან და სხვა ღიობებიდან აღებული სინჯებიდან მიღებული საბადოს ანალიზის შედეგების საინჟინრო შეფასებებს ეფუძნება. ამასთან, კონკრეტული ლითონის საბაზრო ფასების კლებამ შესაძლოა გამოიწვიოს მინერალიზაციის ნაკლები ხარისხის მქონე მადნის რეზერვების არა-ეკონომიკურობა საბადოსთვის ან შემდგომი დამუშავებისთვის. ამასთან, საოპერაციო და გარემოსდაცვითი ნებართვების ხელმისაწვდომობამ, საოპერაციო და კაპიტალური ხარჯების ცვლილებამ და სხვა ფაქტორებმა შესაძლოა არსებითად იმოქმედოს კომპანიის მადნის რეზერვების შეფასებაზე.

ბექთაქარის მადარი

კომპანიის პირდაპირი მშობელი კომპანია, შპს „კავკასიის სამთო ჯგუფი“ (CMG) ფლობს საქართველოს ტერიტორიაზე, ბოლინისის რეგიონში კვლევა-ძიებისა და სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ლიცენზიას. 2011 წლიდან, „CMG“-მ განახორციელა სამთო-სამიეზო პროგრამა, რომლის დროსაც ბექთაქარის ტერიტორია სიღრმისეულად იქნა შესწავლილი. 2014 წელს, „CMG“-მ დაიქირავა დამოუკიდებელი მესამე პირი საკონსულტაციო კომპანია „Bumigeme Inc.“ ბექთაქარის მადაროს ტექნიკურ-ეკონომიკური კვლევის ჩატარების მიზნით. ტექნიკურ-ეკონომიკური კვლევა 2016 წლის ივნისში დასრულდა. ტექნიკურ-ეკონომიკური კვლევის შედეგებმა აჩვენა, რომ ბექთაქარის პროექტის განვითარებას მნიშვნელოვანი ფინანსური სარგებლის მოტანა შეუძლია. შესაბამისად, „CMG“-მ მიიღო გადაწყვეტილება 100%-იანი შვილობილი კომპანიის, შპს "არ ემ ჯი აურამაინის" შექმნის გზით, დაეწყო ობიექტის განვითარება.

საქართველოს ეკონომიკის და მდგრადი განვითარების სამინისტროს, სსიპ წიაღის ეროვნული სააგენტოს მიერ დამტკიცებულმა ბექთაქარის მადაროს შესაძლო მარაგმა შეადგინა 11,988 კგ ოქრო, 108,712 კგ ვერცხლი, 27,447 ტონა ტყვია და 57,528 ტონა თუთია. 2018 წლის 8 ოქტომბერს, კომპანიამ შეცვალა სამთო-მოპოვებელი სამუშაოების გეგმა და მადაროს მოსალოდნელი სასარგებლო მომსახურების ვადა გახანგრძლივდა 2024 წლიდან 2027 წლამდე. 2020 წლის 30 დეკემბერს, სამთო-მოპოვებელი სამუშაოების გეგმა კვლავ დაკორექტირდა, რის შედეგადაც მადაროს მოსალოდნელი სასარგებლო მომსახურების ვადა 2027 წლიდან 2028 წლამდე გახანგრძლივდა.

კაზრეთის საბადო

2023 წლის აგვისტოში, კომპანიის პირდაპირმა მშობელმა კომპანიამ, შპს „კავკასიის სამთო ჯგუფმა“ (CMG), იჯარით გასცა ძიებისა და შეფასების ლიცენზია კომპანიაზე 2027 წლის 31 დეკემბრამდე (შენიშვნა 10). ლიცენზია უფლებას აძლევს კაზრეთში მოპოვების სამუშაოების წარმოებაზე. ხელშეკრულებით გათვალისწინებული მთლიანი ფართობი შეადგენს 379,3782 ჰექტარს, საიდანაც 159,7661 ჰექტარი გამოყოფილია სამთო ზონად, რომელიც მოიცავს ოქრო-პოლიმეტალის საბადოს.

სსიპ „მინერალური რესურსების ეროვნული სააგენტოს“ საშუალებით, საქართველოს ეკონომიკის და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ დამტკიცებულმა კაზრეთის მადაროს შესაძლო მარაგმა შეადგინა 137,2 კგ ოქრო, 96,4 კგ ვერცხლი, 237,78 კგ სპილენძი, 564 ტონა თუთია და 1,150.1 ტონა ტყვია.

ლიცენზიასთან დაკავშირებული სამთო-მოპოვებელი სამუშაოების გეგმა დამტკიცებულია სსიპ „მინერალური რესურსების ეროვნული სააგენტოს“ მიერ 2022 წლის 5 დეკემბერს. აღნიშნული გეგმის მიხედვით, მადაროს სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადაა 2041 წლის 13 ოქტომბრამდე, ხოლო მოპოვების სამუშაოების დაწყება 2025 წელს იგეგმება.

სამართლიანი ღირებულებების შეფასება

კომპანიის რამდენიმე სააღრიცხვო პოლიტიკა და ინფორმაცია საჭიროებს სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრას, როგორც ფინანსური, ისე არაფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებებისთვის. სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა შეფასებისა და განმარტების მიზნებისათვის.

აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას, კომპანია შეძლებისდაგვარად იყენებს ბაზრის დაკვირვებად მონაცემებს. სამართლიანი ღირებულება, შეფასების ტექნიკაში გამოყენებულ მონაცემებზე დაყრდნობით, იყოფა სამართლიანი ღირებულების იერარქიის შემდეგ დონეებად:

- დონე 1: აქტიურ ბაზრებზე კოტირებული ფასები (დაუკორექტირებელი) იდენტური აქტივების ან ვალდებულებებისთვის.
- დონე 2: ამოსავალი მონაცემები აქტივის ან ვალდებულებისთვის, გარდა კოტირებული ფასებისა, რომლებიც შეტანილია 1-ელ დონეში, და რომლებიც ემპირიულია პირდაპირ (მაგ. ფასები) ან არაპირდაპირ (მაგ. ფასებისგან წარმოებული).
- დონე 3: ამოსავალი მონაცემები აქტივის ან ვალდებულებისთვის, რომლებიც არ ეფუძნება დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებს (არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები).

თუ აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული ამოსავალი მონაცემების კატეგორიებად დაყოფა შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების იერარქიის სხვადასხვა დონის ფარგლებში, მთლიანად სამართლიანი ღირებულების შეფასება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის იმავე დონეს მიეკუთვნება, რომელსაც მიეკუთვნება ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემები, რაც მნიშვნელოვანია მთლიანი შეფასებისთვის.

კომპანია აღიარებს მოძრაობას სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის იმ საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, რომლის დროსაც წარმოიშვა ცვლილება.

სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას გაკეთებული დაშვებების შესახებ დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია შენიშვნაში 17 (a) - ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები.

5. შემოსავალი

(e) შემოსავლის წყაროები

კომპანია მის მთლიან შემოსავალს ოქრო-პოლიმეტალური მადნის საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფ საწარმოზე, სს "არ ემ ჯი კოპერზე" გაყიდვიდან გამოიმუშავებს (იხილეთ, ასევე შენიშვნა 19).

'000 ლარი	2023	2022
შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან		
შემოსავალი ოქრო-პოლიმეტალური მადნის რეალიზაციიდან	94,174	86,777
სულ შემოსავალი	<u>94,174</u>	<u>86,777</u>

(e) მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავლის ჩაშლა

კომპანიის მთლიანი აღრიცხული შემოსავალი საქართველოში გენერირდება.

(e) სახელშეკრულებო ნაშთები

შემდეგი ცხრილი ასახავს ინფორმაციას მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან წარმოქმნილ მოთხოვნებზე.

'000 ლარი	შენიშვნა	2023	2022
"სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებში"			
შეტანილი მოთხოვნები	12	67,669	44,906

სახელშეკრულებო აქტივი წარმოადგენს უფლებას მომხმარებლისთვის გადაცემული საქონლის სანაცვლოდ ანაზღაურების მიღებაზე. თუ კომპანია თავის კლიენტს საქონელს გადასცემს მის მიერ ანაზღაურების გადახდამდე ან ანაზღაურების ვადის დადგომამდე, მაშინ აღიარდება სახელშეკრულებო აქტივი გამომუშავებული ანაზღაურებისთვის, რომელიც არის პირობითი.

მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან არ წარმოშობილა სახელშეკრულებო აქტივები და სახელშეკრულებო ვალდებულებები 2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

6. გაყიდვების თვითღირებულება

'000 ლარი	2023	2022
ოქრო-პოლიმეტალური მადნის გაყიდვების თვითღირებულება	52,371	42,156
	52,371	42,156

მარაგების თვითღირებულებაში კაპიტალიზებული ხარჯები აღიარებული გაყიდვების თვითღირებულების სახით, იყო შემდეგი:

'000 ლარი	2023	2022
ცვეთა და ამორტიზაცია	21, 543	17,974
ნედლეული და გამოყენებული სახარჯი მასალა	10, 215	5,946
მოსაკრებლები ბუნებრივი რესურსების გამოყენებისთვის	6,664	5,377
ხელფასები და გასამრჯელოები	6,548	7,163
ამოვსების ხარჯები	4,707	4,290
კომუნალური ხარჯები	729	480
სხვა	1, 965	926
	52,371	42,156

7. ადმინისტრაციული ხარჯები

'000 ლარი	2023	2022
ხელფასები და გასამრჯელოები	7,024	5,835
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა	1,415	1,135
სხვა	1,124	1,025
	9,563	7,995

სხვა ხარჯები მოიცავს აუდიტორული მომსახურების საფასურს 101 ათასი ლარის ოდენობით (2022: 88 ათასი ლარი) და 249 ათასი ლარის ოდენობით ცვეთას (2022: 226 ათასი ლარი).

8. ფინანსური (ხარჯი)/შემოსავალი

'000 ლარი	2023	2022
საკურსო სხვაობით განპირობებული წმინდა შემოსულობა	-	19,097
ფინანსური შემოსავალი	-	19,097
საკურსო სხვაობით განპირობებული წმინდა ზარალი	(199)	-
საპროცენტო ხარჯი ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ სესხებსა და კრედიტებზე	(13,718)	(14,266)
ფინანსური ხარჯები	(13,917)	(14,266)
წმინდა ფინანსური (ხარჯი)/შემოსავალი	(13,917)	4,831

9. ძირითადი საშუალებები

’000 ლარი	ავტომობილები,						
	მიწა	შენობა- ნაგებობები	მანქანა- დანადგარები	ავეჯი და ხელსაწყოები	დაუმთავრებელი მშენებლობა	სხვა	სულ
თვითღირებულება							
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	518	2,125	29,217	2,076	1,950	2,738	38,624
შესყიდვები	-	123	3,775	22	7,811	19,338	31,069
გასვლები	-	-	-	-	-	(118)	(118)
შიდა მოძრაობა	-	-	1,007	224	-	(1,231)	-
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	518	2,248	33,999	2,322	9,761	20,727	69,575
ნაშთი 2023 წლის 1 იანვარს	518	2,248	33,999	2,322	9,761	20,727	69,575
შესყიდვები	-	-	1,395	91	6,449	26,867	34,802
გასვლები	-	-	-	-	-	(3,721)	(3,721)
შიდა მოძრაობა	-	-	2,716	218	651	(3,585)	-
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	518	2,248	38,110	2,631	16,861	40,288	100,656
დაგროვილი ცვეთა							
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	-	(1,268)	(14,818)	(1,003)	-	(849)	(17,938)
ცვეთის დარიცხვა	-	(165)	(5,301)	(413)	-	(435)	(6,314)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	-	(1,433)	(20,119)	(1,416)	-	(1,284)	(24,252)
ნაშთი 2023 წლის 1 იანვარს	-	(1,433)	(20,119)	(1,416)	-	(1,284)	(24,252)
ცვეთის დარიცხვა	-	(169)	(5,203)	(403)	-	(474)	(6,249)
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	-	(1,602)	(25,322)	(1,819)	-	(1,758)	(30,501)
საბალანსო ღირებულება							
2022 წლის 1 იანვარს	518	857	14,399	1,073	1,950	1,889	20,686
2022 წლის 31 დეკემბერს	518	815	13,880	906	9,761	19,443	45,323
2023 წლის 31 დეკემბერს	518	646	12,788	812	16,861	38,530	70,155

(a) ცვეთა

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის, 6,000 ათასი ლარი იქნა დარიცხული გაყიდვების თვითღირებულებაზე (2022: 6,088 ათასი ლარი) და 249 ათასი ლარი იქნა დარიცხული ზოგად და ადმინისტრაციულ ხარჯებზე (2022: 226 ათასი ლარი).

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, მდაროს სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადა 2028 წლამდე განისაზღვრა (2022 წლის 31 დეკემბერი: 2028 წლამდე). აღნიშნული პერიოდი ხელმძღვანელობამ ასევე ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადების შესაფასებლად გამოიყენა (იხილეთ ასევე შენიშვნა 1(b)).

(b) უზრუნველყოფა

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, ყველა უძრავი და მოძრავი ქონება (ძირითადი საშუალებების ჩათვლით) საბალანსო ღირებულებით 52,130 ათასი ლარი (2022 წლის 31 დეკემბერი: 34,229 ათასი ლარი), დაგირავებულია საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოების საკრედიტო ხაზის უზრუნველსაყოფად (იხილეთ ასევე შენიშვნა 18(d)).

(c) დაუსრულებელი ძირითადი საშუალებები

2019 წლის განმავლობაში, კომპანიამ დაიწყო ქარხნის დიზაინზე მუშაობა, მადნეულის დამატებითი გადამუშავებისთვის. სამშენებლო სამუშაოების დასრულება 2025 წელს იგეგმება. 2023 წლის განმავლობაში, 7,100 ათასი ლარის ღირებულების დამატებითი სამუშაოები განხორციელდა (2022: 7,811 ათასი ლარი).

ზემოაღნიშნული ძირითადი საშუალებების მშენებლობასთან დაკავშირებული კაპიტალიზებული სასესხო ხარჯები 1,403 ათას ლარსა და 650 ათას ლარს შეადგენდა, 11.4%-იანი კაპიტალიზაციის განაკვეთით 2023 და 2022 წლებში, შესაბამისად.

(d) სხვა ძირითადი საშუალებები

2023 წლის განმავლობაში, კომპანიამ შეიძინა 13,126 ათასი ლარის ღირებულების მანქანა-დანადგარების სამშენებლო მასალები (2022: 10,633 ათასი ლარი) ქარხნისთვის, რომლის მშენებლობაც მიმდინარეობს და 4,903 ათასი ლარის ღირებულების სათადარიგო ნაწილები (2022: 8,705 ათასი ლარი). 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, ზემოაღნიშნული მანქანა-დანადგარები დაშალეს და საწყობში შეინახეს.

(e) ვალდებულებები

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ძირითადი საშუალებების შესყიდვის დაუფარავი კაპიტალის ვალდებულებები ნულს შეადგენს (2022 წელს: 6,312 ათასი ლარი).

(f) გრძელვადიანი აქტივებისთვის გადახდილი ავანსები

გრძელვადიანი აქტივებისთვის გადახდილი ავანსები 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, შეადგენს ნულს (2022: 18,115 ათასი ლარი). აღნიშნული გადახდილი ავანსების ძირითადი ნაწილი ქარხნისთვის შეძენილ აღჭურვილობას უკავშირდებოდა.

10. მალაროს ქონება, ლიცენზია და მიების და შეფასების აქტივი

'000 ლარი	მალაროს აქტივი	დაუსრულებელი მალარო*	მიების და მოპოვების ლიცენზია**	მიების და შეფასების აქტივი	სულ
თვითღირებულება					
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	71,421	2,899	9,043	28,867	112,230
შესყიდვები	-	14,431	-	451	14,882
შიდა გადაცემები	16,088	(16,088)	-	-	-
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის	87,509	1,242	9,043	29,318	127,112
ნაშთი 2023 წლის 1 იანვარს	87,509	1,242	9,043	29,318	127,112
შესყიდვები	4,056	9,551	14,497	1,571	29,675
შიდა გადაცემები	5,157	(5,157)	-	-	-
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის	96,722	5,636	23,540	30,889	156,787
დაგროვილი ცვეთა/ამორტიზაცია					
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	(8,105)	-	(989)	(2,788)	(11,882)
დარიცხვა წლის განმავლობაში	(8,649)	-	(830)	(2,331)	(11,810)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის	(16,754)	-	(1,819)	(5,119)	(23,692)
ნაშთი 2023 წლის 1 იანვარს	(16,754)	-	(1,819)	(5,119)	(23,692)
დარიცხვა წლის განმავლობაში	(10,109)	-	(2,385)	(3,454)	15,948
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის	(26,863)	-	(4,204)	(8,573)	(39,640)
საბალანსო ღირებულება					
2022 წლის 1 იანვარს	63,316	2,899	8,054	26,079	100,348
2023 წლის 31 დეკემბრის	70,755	1,242	7,224	24,199	103,420
2023 წლის 31 დეკემბრის	69,859	5,636	19,336	22,316	117,147

*დამატებები დაუმთავრებელ მალაროზე მოიცავს ბექთაქარისა და კაზრეთის პროექტის განვითარებისთვის გაწეულ კაპიტალურ დანახარჯებს. 2023 წლის განმავლობაში, დაუმთავრებელ მალაროზე კაპიტალიზებული საიჯარო სასესხო ხარჯები 521 ათას ლარს შეადგენს (2022: ნული).

**** 2023 წლის განმავლობაში, კომპანიამ გააფორმა საიჯარო ხელშეკრულება მშობელ კომპანიასთან მდაროს საქმიანობის ლიცენზიაზე, კაზრეთის ტერიტორიაზე საქმიანობის დაწყებისთვის. მიუხედავად იმისა, რომ იჯარები მინერალების, ნავთობის, ბუნებრივი გაზის და სხვა მსგავსი არაგანახლებადი რესურსების ძიებისთვის ან გამოყენებისთვის ფასს 16 „იჯარები“-ს ფარგლებს გარეთ არის, აღნიშნული გარიგების აღრიცხვისთვის ხელმძღვანელობამ გადაწყვიტა ფასს 16 -ის სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენება ანალოგიით, რადგან ლიცენზიისთვის გადახდილი ოდენობები არსობრივად ლიცენზიის გამოყენების უფლებისთვის განხორციელებულ გადახდას წარმოადგენს, რომელიც კომპანიას მინერალურ რესურსებზე წვდომას აძლევს. შესაბამისად, 14,278 ათასი ლარის ოდენობით აქტივი გამოყენების უფლებით თავდაპირველად იქნა აღიარებული, როგორც დამატება ძიებისა და მოპოვების ლიცენზიაზე.**

2023 წლის განმავლობაში, დამატებები მდაროს ქონებაზე, ლიცენზიაზე და ძიების და შეფასების აქტივებზე მოიცავდა შემდეგს:

’000 ლარი	2023	2022
აქტივი გამოყენების უფლებით - კაზრეთის ლიცენზია	14, 278	-
გამოყენებული მასალები და სახარჯი მასალები	8,842	8,863
ხელფასები და გასამრჯელოები	3,429	4,032
დამატება ბექთაქარის ლიცენზიაზე (შენიშვნა 13)	219	
სხვა	2,907	1,987
	29,675	14,882

დაუსრულებელ მდაროს ცვეთა არ ერიცხება მშენებლობის დასრულებამდე და სანამ აქტივი ხელმისაწვდომი არ გახდება დანიშნულებისამებრ გამოსაყენებლად. რადგან წარმოება 2019 წლის სექტემბერში დაიწყო, მდაროს აქტივის, ძიებისა და მოპოვების ლიცენზიის და ძიებისა და შეფასების აქტივების ცვეთა/ამორტიზაცია ხორციელდება ერთეულის წარმოების მეთოდის გამოყენებით. 2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრისთვის, წარმოების ეტაპთან ერთად, ბექთაქარის პროექტთან დაკავშირებული განვითარების პროცესიც ჯერ არ იყო დასრულებული. 2023 წლის განმავლობაში, დაუსრულებელ მდაროზე გაწეული 5,157 ათასი ლარის ოდენობით კაპიტალური დანახარჯები იქნა რეკლასიფიცირებული მდაროს აქტივად (2022: 16,088 ათასი ლარი).

მდაროს ქონების, ლიცენზიის (გარდა კაზრეთის ლიცენზიისა) და ძიების და შეფასების აქტივის ცვეთა და ამორტიზაცია ნაწილდება მარაგების თვითღირებულებაზე და მარაგის გაყიდვისას აღიარდება რეალიზებული პროდუქციის თვითღირებულებაში.

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის, 14,603 ათასი ლარის ოდენობით ცვეთის ხარჯი იქნა დარიცხული გაყიდვების თვითღირებულებაზე (2022: 11,810 ათასი ლარი) და 1,345 ათასი ლარი იქნა კაპიტალიზებული დაუსრულებელ მდაროზე (აქტივი გამოყენების უფლებით - კაზრეთის ლიცენზია) (2022: ნული).

(a) უზრუნველყოფა

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, 19,336 ათასი ლარის (2022: 7,224 ათასი ლარი) ღირებულების ძიებისა და მოპოვების ლიცენზიის შემცველი არამატერიალური აქტივები იქნა დაგირავებული საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი მხარის საკრედიტო ხაზის უზრუნველსაყოფად (იხ. შენიშვნა 18(d)).

(b) განვითარების დანახარჯების თავდაპირველი აღიარება და განაწილება

ხელმძღვანელობამ გამოიყენა მსჯელობა განვითარების დანახარჯების კაპიტალიზაციისას. წარმოების ეტაპზე გაწეული განვითარების დანახარჯები ნაწილდება მდაროს აქტივსა და მდნის მარაგებს შორის. განვითარების დანახარჯები კაპიტალიზდება მდაროს აქტივზე შემდეგის გათვალისწინებით: ა) რამდენად გაუმჯობესდა მდნის სხეულზე წვდომა და შემოედინება თუ არა განვითარების საქმიანობასთან დაკავშირებული მომავალი ეკონომიკური სარგებელი კომპანიაში ერთზე მეტი პერიოდის განმავლობაში; ბ) კომპანიას შეუძლია დაადგინოს იმ მდნის სხეულის კომპონენტი, რომელთან წვდომაც გაუმჯობესდა; და გ) აღნიშნულ კომპონენტთან დაკავშირებულ საქმიანობასთან დაკავშირებული ხარჯების საიმედოდ შეფასება არის შესაძლებელი.

2023 წლის იანვრიდან, კომპანიამ ცვლილებები შეიტანა მოპოვების პროცესში მდაროს კონკრეტული სექტორისთვის, ახალი „მოჭრა ამოვსების“ პროცესზე გადასვლით. მდაროს ამ მონაკვეთში კომპანიას უკვე აქვს სრული წვდომა ნებისმიერ ჰორიზონტზე საბადოს ფარგლებში და შეუძლია დაიწყოს მოპოვება გათხრის ნებისმიერ დონეზე. შედეგად, კონკრეტული ჰორიზონტიდან მოპოვებული მადანი არ უზრუნველყოფს გაუმჯობესებულ წვდომას მდენულზე მომავალში. ახალი „მოჭრა ამოვსების“ პროცესის ფარგლებში, პუნქტი (ბ) (იხილეთ ზემოთ) არ არის დაკმაყოფილებული, რადგან კომპანიას არ შეუძლია მდენის სხეულის კონკრეტული კომპონენტის იდენტიფიცირება, რომელზე წვდომაც გაუმჯობესდა. ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ კონკრეტულ ჰორიზონტზე მოპოვება (მათ შორის სამომავლო ბურღვა) და თხრილის ამოვსება ახალი მეთოდის მიხედვით არ იძლევა მომავალ ეკონომიკურ სარგებელს გაუმჯობესებული წვდომის თვალსაზრისით და იძლევა სარგებელს მხოლოდ წარმოებული მარაგების სახით. შესაბამისად, კომპანია აღრიცხავს მოპოვებას (მათ შორის სამომავლო ბურღვა) და თხრილის ამოვსების ხარჯებს, რომლებიც გაწეულია ახალი „მოჭრა ამოვსების“ მეთოდის გამოყენებისას, ბასს 2 „მარაგები“-ს მიხედვით.

11. მარაგები

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
ნედლეული და სახარჯი მასალა	6,102	5,383
ოქრო-პოლიმეტალური მადანი	2,859	5,272
ელექტრონული სათადარიგო ნაწილები	6,643	4,907
სხვა	315	308
	15,919	15,870

2023 წელს, ნედლეული და სახარჯი მასალა, ელექტრონული სათადარიგო ნაწილები, ცვლილებები ოქრო-პოლიმეტალის მადანსა და სხვა მარაგებში აღიარებულია 52,371 ათასი ლარის ოდენობით გაყიდვების თვითღირებულების სახით (2022: 42,156 ათასი ლარი).

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მარაგებზე არ ყოფილა აღიარებული დამველების ანარიცხი (2022: ნული). 2023 წელს, ადრე ჩამოწერილი მარაგების აღდგენა ან ჩამოწერა არ მომხდარა (2022: ნული). მარაგების ჩამოწერა, ჩამოწერების აღდგენა და ანარიცხების ცვლილება „გაყიდვების თვითღირებულება“-ში არის შეტანილი.

მარაგების საბოლოო ნაშთი მოიცავდა 1,047 ათასი ლარის ოდენობით ცვეთას (2022 წლის 31 დეკემბერი: 1,987 ათასი ლარი), რომელიც მოიცავს ძირითად საშუალებებსა და მდაროს ქონებაზე კაპიტალიზებულ ცვეთას.

12. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოს მიმართ არსებული		
სავაჭრო მოთხოვნები	67,669	44,906
სხვა მოთხოვნები	17	16
	67,686	44,922

კომპანიის დაქვემდებარება სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან დაკავშირებულ საკრედიტო რისკზე განხილულია მე-17 შენიშვნაში.

13. კაპიტალი და კაპიტალის მართვა

(a) განთავსებული კაპიტალი

სადამფუძნებლო დოკუმენტების მიხედვით, კომპანიას ჰქონდა საწესდებო კაპიტალი. 2022 წლის 1 იანვრიდან მეწარმეთა შესახებ ახალი კანონი ამოქმედდა. ახალ კანონს შემოაქვს შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოების კაპიტალის რეგულირება, განთავსებული კაპიტალის ვადების დადგენით. მეწარმეთა შესახებ ახალი კანონი ავალდებულებს კომპანიას 2025 წლის აპრილამდე უზრუნველყოს სარეგისტრაციო მონაცემების შესაბამისობა ზემოაღნიშნული კანონის მოთხოვნებთან. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას არ აქვს განთავსებული კაპიტალი საქართველოს ახალი კანონმდებლობის მიხედვით.

2024 წელს, კომპანიამ განაახლა მისი სადამფუძნებლო დოკუმენტები და განახლებული საკანონმდებლო მოთხოვნების შესაბამისად „საწესდებო კაპიტალის“ ცნება „განთავსებული კაპიტალით“ ჩაანაცვლა.

კომპანიაში წილების მფლობელებს უფლება აქვთ მიიღონ დროდადრო გამოცხადებული დივიდენდები და ისინი უფლებამოსილი არიან კომპანიის საერთო კრებებზე ისარგებლონ მათ საკუთრებაში არსებული წილის შესაბამისი ხმების რაოდენობით.

2016 წლის 19 ოქტომბერს, მშობელი კომპანიის გადაწყვეტილებით, 9,043 ათასი ლარის ღირებულების ბექთაქარის მადაროს ძიებისა და შეფასების ლიცენზია, შეტანილ იქნა კომპანიის საწესდებო კაპიტალში.

2016 წლის 8 ნოემბერს, მშობელი კომპანიის გადაწყვეტილებით, 2,015 ათასი ლარის ღირებულების ძირითადი საშუალებები, შეტანილ იქნა კომპანიის საწესდებო კაპიტალში. ამასთანავე, 415 ათასი ლარის ოდენობით მადაროს ქონება შეტანილ იქნა კომპანიის საწესდებო კაპიტალში.

2016 წლის 8 ნოემბერს, 24,923 ათასი ლარის ღირებულების ძიებისა და შეფასების აქტივები შეტანილ იქნა კომპანიის საწესდებო კაპიტალში (იხ. ასევე შენიშვნა 13 (b)).

2018 წლის 31 მაისს, მშობელი კომპანიის გადაწყვეტილებით, 486 ათასი ლარის ღირებულების ბექთაქარის მადაროს გეოტექნიკურ სამუშაოებთან დაკავშირებული ტექნიკურ-ეკონომიკური კვლევა, შეტანილ იქნა კომპანიის საწესდებო კაპიტალში და იქნა აღრიცხული ძიებისა და შეფასების აქტივის ფარგლებში.

2023 წლის 31 მარტს, მშობელი კომპანიის გადაწყვეტილების მიხედვით, კომპანიის კაპიტალი 219 ათასი ლარით იქნა გაზრდილი (2022: ნული) (იხ. ასევე შენიშვნა 10).

(b) დამატებით გადახდილი კაპიტალი

დამატებით გადახდილი კაპიტალი წარმოადგენს სხვაობას კომპანიასა და მის განთავსებულ კაპიტალში შეტანილი არაფულადი ერთეულების სამართლიან ღირებულებებს შორის.

2016 წლის 8 ნოემბერს, მშობელი კომპანიის გადაწყვეტილებით, კომპანიის საწესდებო კაპიტალში შეტანილი ძიებისა და შეფასების აქტივების ღირებულება შეადგენდა 24,923 ათას ლარს, ხოლო შენატანის სამართლიანი ღირებულება 28,381 ათასი ლარით შეფასდა. 3,458 ათასი ლარის ოდენობით ნამეტი იქნა აღიარებული დამატებით გადახდილი კაპიტალის სახით. სხვა კაპიტალის შენატანების სამართლიანი ღირებულება მის შეთანხმებულ ოდენობას იყო მიახლოებული.

(c) კაპიტალის მართვა

კომპანიას არ გააჩნია კაპიტალის მართვის ფორმალური პოლიტიკა, მაგრამ ხელმძღვანელობა ცდილობს შეინარჩუნოს კაპიტალის საკმარისი ბაზა კომპანიის საოპერაციო და სტრატეგიული მიზნების განსახორციელებლად, ბაზრის მონაწილეთა ნდობის და საქმიანობის მომავალი განვითარების ტემპის შესანარჩუნებლად. აღნიშნული მიიღწევა ფულადი სახსრების ეფექტური მართვით, რაც უმეტესად ფინანსდება კომპანიის დაკავშირებული მხარეების მიერ, სესხის დაფინანსების გზით (იხილეთ მე-14 შენიშვნა). კომპანიის კაპიტალის მართვის მიდგომაში პერიოდის განმავლობაში ცვლილებები არ განხორციელებულა. კომპანია არ წარმოადგენს გარედან დაკისრებულ, კაპიტალის მოთხოვნების საგანს.

14. სესხები და კრედიტები

მოცემულ შენიშვნაში წარმოდგენილია ინფორმაცია კომპანიის პროცენტური სესხებისა და კრედიტების სახელშეკრულებო პირობების შესახებ, რომლებიც ამორტიზებული ღირებულებით ფასდება. დამატებითი ინფორმაცია კომპანიის საპროცენტო განაკვეთის, უცხოური ვალუტისა და ლიკვიდურობის რისკებზე დაქვემდებარების შესახებ განხილულია მე-17 შენიშვნაში.

‘000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
გრძელვადიანი ვალდებულებები		
საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოსგან აღებული სესხი	145,536	131,247

2016 წლის 20 ოქტომბერს, დაკავშირებული მხარის სესხი მიღებულ იქნა შპს „არ ემ ჯი გოლდისგან“ (საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმო) კომპანიის საბრუნავი კაპიტალის და ბექთაქარის პროექტის სამშენებლო სამუშაოების დაფინანსების მიზნით.

დაუფარავი სესხების დაფარვის ვადა და პირობები იყო შემდეგი:

‘000 ლარი	ვალუტა	31 დეკემბერი 2023			31 დეკემბერი 2022		
		ნომინალური საპროცენტო განაკვეთი*	დაფარვის წელი	ნომინალური ღირებულება	საბალანსო ღირებულება	ნომინალური ღირებულება	საბალანსო ღირებულება
საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოსგან აღებული არაუზრუნველყოფილი სესხები	აშშ დოლარი	12.50%	2025	156,208	145,536	144,696	131,247

*პროცენტი დარიცხულია დღიურად მარტივი საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას გააჩნია გამოუყენებელი საკრედიტო ხაზი 3.8 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით, შპს „არ ემ ჯი გოლდთან“ გაფორმებული საკრედიტო ხელშეკრულების ფარგლებში (2022 წლის 31 დეკემბერი: 3.8 მილიონი აშშ დოლარი).

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას გააჩნია გამოუყენებელი საკრედიტო ხაზი 10 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით, შპს „არ ემ ჯი კოპერთან“ გაფორმებული საკრედიტო ხელშეკრულების ფარგლებში (2022 წლის 31 დეკემბერი: 10 მილიონი აშშ დოლარი).

(a) ვალდებულებების მოძრაობის შეჯერება საფინანსო საქმიანობიდან წარმოშობილ ფულად ნაკადებთან

	2023	
	სესხები და კრედიტები	საიჯარო ვალდებულება
’000 ლარი		
ნაშთი 1 იანვარს	131,247	-
ცვლილებები საფინანსო ფულადი ნაკადებიდან:		
შემოსულობები სესხები და კრედიტებიდან	32,608	-
სულ ცვლილებები საფინანსო ფულადი ნაკადებიდან	32,608	-
უცხოური გაცვლითი კურსის ცვლილებების გავლენა	(39)	-
სხვა ცვლილებები:		
სხვა არაფულადი ცვლილებები*	(33,401)	
ახალი იჯარები	-	14,278
საპროცენტო ხარჯი (შენიშვნა 8)	13,718	-
კაპიტალიზებული საპროცენტო ხარჯი	1,403	521
სულ ვალდებულებასთან დაკავშირებული სხვა ცვლილებები	(18,280)	14,799
ნაშთი 31 დეკემბერს	145,536	14,799

	2022	
	სესხები და კრედიტები	საიჯარო ვალდებულება
’000 ლარი		
ნაშთი 1 იანვარს	135,056	-
ცვლილებები საფინანსო ფულადი ნაკადებიდან:		
შემოსულობები სესხები და კრედიტებიდან	35,857	-
სულ ცვლილებები საფინანსო ფულადი ნაკადებიდან	35,857	-
უცხოური გაცვლითი კურსის ცვლილებების გავლენა	(18,507)	-
სხვა ცვლილებები:		
სხვა არაფულადი ცვლილებები*	(36,075)	-
საპროცენტო ხარჯი (შენიშვნა 8)	14,266	-
კაპიტალიზებული საპროცენტო ხარჯი	650	-
სულ ვალდებულებასთან დაკავშირებული სხვა ცვლილებები	(21,159)	-
ნაშთი 31 დეკემბერს	131,247	-

* 2023 წლის განმავლობაში, სს „არ ემ ჯი კოპერისგან“ აღებული სესხი, რომლის საბალანსო ღირებულებაა 33,401 ლარი, იქნა ურთიერთგადაფარული სავაჭრო მოთხოვნასთან იგივე კონტრაქტის მიმართ (2022: 36,075 ათასი ლარი).

15. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები

’000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
ვალდებულებები დაკავშირებული მხარეების მიმართ	4,179	2,320
თხრილის ამოვსების ანარიცხი	2,945	2,141
ვალდებულებები მომწოდებლების მიმართ	677	3,469
ვალდებულებები დასაქმებულების მიმართ	673	4,304
სავაჭრო ვალდებულებები ძირითადი საშუალებების შეძენისთვის	580	548
წიაღისეულის გამოყენების რეგულირების საფასური	414	1,934
სხვა ვალდებულებები	21	49
სულ სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	9,489	14,765

კომპანიის სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებთან დაკავშირებული სავალუტო და ლიკვიდურობის რისკებზე დაქვემდებარება განხილულია მე-17 შენიშვნაში.

16. საგადასახადო აქტივი

მას შემდეგ, რაც საგადასახადო ორგანოებმა ყველა ტიპის გადასახადისთვის ერთიანი საგადასახადო ბარათი შექმნეს, 2017 წლიდან კომპანია აღარ აღრიცხავს გადასახადებს განცალკევებულ ანგარიშებზე და ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახავს საგადასახადო პოზიციის წმინდა შედეგს 4, 442 ათასი ლარის ოდენობით აქტივის სახით (2022: წმინდა საგადასახადო პოზიცია 3,342 ათასი ლარის ოდენობით აქტივის სახით).

17. სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა

(a) ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები

სამართლიანი ღირებულების შეფასების მიზანია შეფასების თარიღისთვის ბაზრის მონაწილეებს შორის დადებულ სტანდარტულ ოპერაციაში აქტივის გაყიდვიდან მიღებული ან ვალდებულების გადაცემისთვის გადახდილი ფასის მიახლოება. თუმცა განუსაზღვრელობების გათვალისწინებით და სუბიექტური მსჯელობის გამოყენებით, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იქნას ინტერპრეტირებული როგორც რეალიზებადი აქტივების დაუყოვნებლივ გაყიდვაში ან ვალდებულებების გადაცემაში.

კომპანიამ განსაზღვრა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება შეფასების ტექნიკების გამოყენებით. გამოყენებული შეფასების ტექნიკა წარმოადგენს დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მოდელს. ყველა ფინანსური აქტივისა და ვალდებულების სამართლიანი ღირებულება ანგარიშდება მომავალი ძირი თანხისა და საპროცენტო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულების საფუძველზე, რომელიც დისკონტირდება საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებული საბაზრო საპროცენტო განაკვეთით.

ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ კომპანიის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება მათ საბალანსო ღირებულებებს არის მიახლოებული.

(b) ფინანსური რისკის მართვა

ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენების შედეგად კომპანია შემდეგი რისკების წინაშე დგას:

- საკრედიტო რისკი (იხილეთ შენიშვნა 17 (b) (ii));
- ლიკვიდურობის რისკი (იხილეთ შენიშვნა 17 (b) (iii));
- საბაზრო რისკი (იხილეთ შენიშვნა 17 (b) (iv)).

ამ შენიშვნაში მოცემულია ინფორმაცია ზემოთ ჩამოთვლილ თითოეულ რისკზე კომპანიის დაქვემდებარების შესახებ, ასევე კომპანიის მიზნებზე, პოლიტიკებსა და რისკების შეფასებისა და მართვის პოლიტიკებსა და პროცესებზე. დამატებითი რაოდენობრივი ახსნა-განმარტებები ასევე შეტანილია წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში.

(i) რისკის მართვის სტრუქტურა

სამეთვალყურეო საბჭოს, ხელმძღვანელობასთან ერთად, აქვს სრული პასუხისმგებლობა კომპანიის რისკების მართვის სტრუქტურის დანერგვასა და ზედამხედველობაზე; ის პასუხს აგებს კომპანიის რისკების მართვის პოლიტიკების შემუშავებასა და მონიტორინგზე და ამ საქმიანობასთან დაკავშირებით რეგულარულად წარუდგენს ანგარიშს აქციონერებს.

კომპანიის რისკების მართვის პოლიტიკები განისაზღვრება მის წინაშე არსებული რისკების იდენტიფიცირებისა და ანალიზისთვის, შესაბამისი რისკების საზღვრებისა და საკონტროლო მექანიზმების განსაზღვრისთვის და რისკებისა და საზღვრების დაცვის მონიტორინგისთვის. რისკების მართვის პოლიტიკები და სისტემები რეგულარულად გადაიხედება ბაზრის პირობებისა და კომპანიის საქმიანობაში ცვლილებების ასახვის მიზნით. სასწავლო და მართვის სტანდარტების და პროცედურების გამოყენებით კომპანიის მიზანს წარმოადგენს დისციპლინირებული და კონსტრუქციული კონტროლის გარემოს შექმნა, რომელშიც ყველა თანამშრომელს გააზრებული ექნება თავისი ფუნქცია და ვალდებულება.

(ii) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი წარმოადგენს კომპანიის ფინანსური ზარალის რისკს, თუ მომხმარებელი ან ფინანსური ინსტრუმენტის კონტრაჰენტი ვერ დააკმაყოფილებს მის სახელშეკრულებო ვალდებულებებს და ამგვარი რისკი ძირითადად წარმოიშვება კომპანიის კლიენტების მიმართ არსებულ მოთხოვნებთან, საკრედიტო ვალდებულებებთან და ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებთან მიმართებაში.

ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს.

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

კომპანია ურთიერთობებს აწარმოებს ერთ ძირითად კლიენტთან. შესაბამისად, კომპანიის შემოსავალი, დაკავშირებულია ოქრო-პოლიმეტალური მადნის ერთ კლიენტზე განხორციელებულ გაყიდვების ოპერაციებთან - სს "არ ემ ჯი კოპერთან" - საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმო.

კომპანია არ ითხოვს უზრუნველყოფას სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან მიმართებაში. გეოგრაფიულად, კომპანიის საკრედიტო რისკი საქართველოშია კონცენტრირებული.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი

კომპანია მის საკრედიტო რისკის ხარისხზე დაქვემდებარებას ანაწილებს ზარალის რისკის განმსაზღვრელი მონაცემების (გარე რეიტინგები, აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება, მმართველობითი ანგარიშები და ფულადი ნაკადების პროგნოზები და ხელმისაწვდომი პრეს-ინფორმაცია კლიენტებზე და სხვა) და გამოცდილი საკრედიტო განსჯის გამოყენების საფუძველზე. საკრედიტო რისკის ხარისხები განისაზღვრება ხარისხობრივი და რაოდენობრივი ფაქტორების გამოყენებით, რომლებიც მიაწოდებს დეფოლტის რისკზე და შესაბამისობაშია სააგენტოების გარე საკრედიტო რეიტინგების განმარტებებთან.

ხელმძღვანელობის შეფასებით, მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს სავაჭრო მოთხოვნებისთვის არ აქვს არსებითი გავლენა კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე. სავაჭრო მოთხოვნები არის დაკავშირებული მხარის მიმართ, რომელსაც აქვს კარგი მაჩვენებლები და არ აქვს ვადაგადაცილებული გადახდები, შესაბამისად, შესაბამისი კონტრაჰენტის დეფოლტის ალბათობა და ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში ნულს არის მიახლოებული.

საკრედიტო ვალდებულებები

კომპანია ასევე ექვემდებარება საკრედიტო რისკს, რომელიც კომპანიის მიერ დაკავშირებული მხარის კომპანიების დავალიანების გარანტირების მიზნით დადებული ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებიდან წარმოიშვება (იხილეთ ასევე შენიშვნა 18(d)). საკრედიტო რისკი არასაბალანსო ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის განისაზღვრება როგორც ფინანსური ინსტრუმენტის კონტრაჰენტის მხრიდან საკრედიტო ხაზის ხელშეკრულების პირობების მიხედვით ნაკისრი ვალდებულებების შეუსრულებლობის შედეგად ზარალის გაწევის შესაძლებლობა. 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, მაქსიმალური დაქვემდებარება საკრედიტო რისკზე საკრედიტო ვალდებულებებისთვის შეადგენს 97,625 ათას ლარს (2022: 98,083 ლარი), ხელმძღვანელობა ვარაუდობს, რომ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის არა-არსებითი ორივე საანგარიშგებო თარიღისთვის.

(iii) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ კომპანია სირთულეებს შეხვდება იმ ფინანსურ ვალდებულებებთან დაკავშირებული ვალდებულებების შესრულებაში, რომლებიც დაკმაყოფილებულია ფულადი სახსრების ან სხვა ფინანსური აქტივის მიწოდების გზით. კომპანიის მიდგომა ლიკვიდურობის მართვასთან დაკავშირებით მოიცავს, შეძლებისდაგვარად იმის უზრუნველყოფას, რომ მას ყოველთვის ჰქონდეს სათანადო ლიკვიდურობა მისი ვალდებულებების დროულად შესასრულებლად, როგორც ნორმალურ, ისე - სტრესულ ვითარებაში, მიუღებელი ზარალის გაწევის ან კომპანიის რეპუტაციისთვის ზიანის მიყენების გარეშე.

ჩვეულებრივ, კომპანია უზრუნველყოფს, რომ მას ჰქონდეს სათანადო მოთხოვნამდე ფულადი სახსრები მოსალოდნელი საოპერაციო ხარჯების დასაკმაყოფილებლად 90-დღიანი პერიოდისთვის, ფინანსური ვალდებულებების მომსახურების ჩათვლით; ეს გამოიწვევს ისეთი ექსტრემალური ვითარებების პოტენციურ გავლენას, რომელთა გონივრულ ფარგლებში წინასწარ განსაზღვრა შეუძლებელია, მაგალითად ბუნებრივი კატასტროფები.

კომპანიას არ გააჩნია ლიკვიდურობის რისკის მართვის ფორმალური პოლიტიკა, მაგრამ ის, ჩვეულებრივ ფლობს მოკლევადიან აქტივებს, რომლებიც მოკლევადიან ვალდებულებებს აღემატება და უზრუნველყოფს იმას, რომ კომპანია შეძლებს მისი ფინანსური ვალდებულებების დაკმაყოფილებას.

ლიკვიდურობის რისკზე დაქვემდებარება

ქვემოთ წარმოდგენილია ფინანსური ვალდებულებების ნარჩენი სახელშეკრულებო დაფარვის ვადები საანგარიშგებო თარიღისთვის. თანხები წარმოდგენილია ბრუტო და არადისკონტირებული ფორმით და მოიცავს სავარაუდო საპროცენტო გადახდებს.

31 დეკემბერი 2023 '000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები	1 წელზე ნაკლები	1-5 წლამდე
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები				
სესხი დაკავშირებული მხარისგან	145,536	180,687	-	180,687
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	9,488	9,488	9,488	-
საიჯარო ვალდებულება	14,799	17,221	5,438	11,783
საკრედიტო ვალდებულებები (შენიშვნა 18 (d))*	97,625	97,625	97,625	-
	267,448	305,021	112,551	192,470

31 დეკემბერი 2022 '000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები	1 წელზე ნაკლები	1-5 წლამდე
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები				
სესხი დაკავშირებული მხარისგან	131,247	181,533	-	181,533
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	14,765	14,765	14,765	-
საკრედიტო ვალდებულებები (შენიშვნა 18(d))*	98,083	98,083	98,083	-
	244,095	294,381	112,848	181,533

*ოდენობები მოიცავს გამოუყენებელ საკრედიტო ხაზს ერთ-ერთი საქართველოს ბანკისგან 214 ათასი ლარის ოდენობით 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის (2022: 215 ათასი ლარი) (იხ. ასევე შენიშვნა 18 (d)).

მოსალოდნელი არ არის, რომ ვადიანობის ანალიზში გათვალისწინებული ფულადი სახსრების ნაკადებს ადგილი ჰქონდეს მოსალოდნელზე მნიშვნელოვნად ადრე ან არსებითად განსხვავებული ოდენობით.

(iv) საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი, რომ საბაზრო ფასების ისეთი ცვლილება, როგორც არის ვალუტის გაცვლითი კურსები, საპროცენტო განაკვეთები და აქციის ფასები იმოქმედებს კომპანიის შემოსავალზე ან მისი ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობის ღირებულებაზე. საბაზრო რისკის მართვის მიზანს წარმოადგენს საბაზრო რისკებზე დამოკიდებულების მართვა და კონტროლი მისაღები პარამეტრების ფარგლებში, ამონაგების ოპტიმიზაციის პროცესში.

კომპანია არ იყენებს ჰეჯირების აღრიცხვას მოგებასა თუ ზარალში მერყეობის მართვის მიზნით.

(c) ოქროს ფასის არასტაბილურობა

კომპანიის ფინანსური შედეგები დიდწილად არის დამოკიდებული ოქროს ფასზე, რაზეც კომპანიის კონტროლს მიღმა მყოფი მრავალი ფაქტორი მოქმედებს. ოქრო წარმოადგენს საქონელს, რომელიც ლონდონის ძვირფასი ლითონების ბაზარზე, ტოკიოს სასაქონლო ბირჟაზე, ნიუ იორკის სასაქონლო ბირჟაზე (COMEX) და ციურხის ოქროს ფონდში იყიდება. კომპანიის ოქრო იყიდება ლონდონის ძვირფასი ლითონების ბირჟაზე კოტირებული ფასებით. ხსენებულ ბირჟაზე ანგარიშგებულ ოქროს ფასზე მნიშვნელოვნად მოქმედებს მრავალი ფაქტორი, მათ შორის (i) ოქროზე მოთხოვნის და მიწოდების ნაშთი მსოფლიო მასშტაბით, (ii) გლობალური ეკონომიკური ზრდის განაკვეთები, ტენდენციები ძვირფასი ლითონების წარმოებაში, რომლებიც უკავშირდება ოქროს მოთხოვნას, (iii) ეკონომიკური ზრდა და პოლიტიკური პირობები ინდოეთსა და აზიის სხვა ქვეყნებში, რომლებიც მსოფლიოს უმსხვილესი მომხმარებლები გახდნენ, ასევე სხვა განვითარებადი ეკონომიკები, (iv) სპეკულაციური საინვესტიციო პოზიციები ოქროსა და ოქროს ფიზერსებში, და (v) ვალუტის გაცვლითი კურსის მერყეობა, მათ შორის აშშ დოლარის შედარებით გამყარება. ოქროს ბაზარი არასტაბილური სეგმენტია. 2023 წლის განმავლობაში, ლონდონის ძვირფასი ლითონების ბაზრის ასოციაციის ყოველდღიური საანგარიშგებო ფასები ერთ უნცია ოქროზე 1,809 აშშ დოლარიდან 2,078 აშშ დოლარამდე მერყეობდა. ოქროს საშუალო ფასი გაიზარდა 1,800 აშშ დოლარიდან 2022 წელს 1,942 აშშ დოლარამდე 2023 წელს.

ოქროს დაბალი ღირებულების ხანგრძლივი პერიოდი უარყოფითად იმოქმედებდა კომპანიის მოგებასა და ფულად ნაკადებზე.

სავალუტო რისკი

კომპანია დგას სავალუტო რისკის წინაშე საბანკო ნაშთებთან და სესხებსა და კრედიტებთან მიმართებაში, რომლებიც აშშ დოლარშია დენომინირებული.

სავალუტო რისკზე დაქვემდებარება

კომპანიის დაქვემდებარება უცხოურ სავალუტო რისკზე იყო შემდეგი:

	აშშ დოლარში დენომინირებული 31 დეკემბერი 2023	აშშ დოლარში დენომინირებული 31 დეკემბერი 2022
'000 ლარი		
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	182	412
სესხები და კრედიტები	(145,536)	(131,247)
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	(463)	(4,857)
წმინდა დაქვემდებარება	(145,817)	(135,692)

პერიოდის განმავლობაში გამოიყენებოდა შემდეგი მნიშვნელოვანი გაცვლითი კურსები:

	საშუალო კურსი		საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებული სპოტ-კურსი	
	2023	2022	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
ლარში				
აშშ დოლარი		2.9156	2.6894	2.7020

მგრძნობელობის ანალიზი

ლარის კურსის გონივრული შესაძლო გამყარება/(შესუსტება), ქვემოთ მოცემულის შესაბამისად, აშშ დოლართან მიმართებაში იმოქმედებდა აშშ დოლარში დენომინირებული ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასებაზე და მოგებაზე ან ზარალზე ქვემოთ წარმოდგენილი ოდენობებით. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, კერძოდ საპროცენტო განაკვეთები, უცვლელი დარჩება და გამოიცხადეს საპროგნოზო გაყიდვების და შესყიდვების ნებისმიერ გავლენას.

'000 ლარი	ლარის გამყარება	ლარის შესუსტება
	მოგება ან (ზარალი)	მოგება ან (ზარალი)
31 დეკემბერი 2023		
აშშ დოლარი (10%-იანი მოძრაობა)	13,569	(13,569)
31 დეკემბერი 2022		
აშშ დოლარი (10%-იანი მოძრაობა)	14,582	(14,582)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება, პირველ რიგში, მოქმედებს სესხებსა და კრედიტებზე მათი სამართლიანი ღირებულების (ფიქსირებულგანაკვეთიანი სესხი) ან მომავალი ფულადი ნაკადების (ცვლადგანაკვეთიანი სესხი) ცვლილების გზით. ხელმძღვანელობას არ აქვს ფორმალური პოლიტიკა იმის განსასაზღვრად, თუ რამდენად უნდა იყოს კომპანია დამოკიდებული ფიქსირებულ ან ცვლად განაკვეთებზე. თუმცა, ახალი სესხის აღების ან გაცემის დროს გადაწყვეტილების მიღებისას მართვის გუნდი ხელმძღვანელობს საკუთარი მოსაზრებით სესხის მოსალოდნელი სარგებლობის პერიოდის დასრულებამდე რომელი საპროცენტო განაკვეთი უფრო მომგებიანი იქნება კომპანიისთვის - ფიქსირებული თუ ცვალეზადი.

2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრისთვის, კომპანიის არცერთი ფინანსური აქტივი და ვალდებულება არ ატარებს ცვლად საპროცენტო განაკვეთს, შესაბამისად კომპანია არსებითად არ არის დაქვემდებარებული საპროცენტო განაკვეთის რისკს.

სამართლიანი ღირებულების მგრძნობელობის ანალიზი ფიქსირებულგანაკვეთიანი ინსტრუმენტებისთვის

კომპანია არ აღრიცხავს ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსურ ინსტრუმენტს სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით. შესაბამისად, საანგარიშგებო თარიღისთვის, საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება ვერანაირ გავლენას ვერ მოახდენდა მოგებაზე ან ზარალზე ან კაპიტალზე.

18. პირობითი ვალდებულებები

(a) დაზღვევა

სადაზღვევო ინდუსტრია საქართველოში განვითარების პროცესშია და მსოფლიოს სხვა ნაწილებში მოქმედი სადაზღვევო დაცვის მრავალი ფორმა ჯერ ხელმისაწვდომი არ არის. კომპანიას არ აქვს სრული სადაზღვევო ანაზღაურება მისი მდაროს ქონების, ლიცენზიის და ძიების და შეფასების აქტივის, საქმიანობის შეწყვეტის ან მესამე პირის ვალდებულებებზე ქონების ან გარემოს დაზიანებასთან მიმართებაში, რომელიც წარმოიშვება კომპანიის ქონებასთან ან მის ოპერაციებთან დაკავშირებული უბედური შემთხვევებიდან. სანამ არ მოხდება კომპანიის სათანადოდ დაზღვევა, იარსებებს რისკი იმისა, რომ კონკრეტული აქტივების დაკარგვა ან განადგურება არსებით უარყოფით გავლენას იქონიებს კომპანიის საოპერაციო და ფინანსურ მდგომარეობაზე.

(b) პირობითი საგადასახადო ვალდებულებები

საქართველოში საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და ხასიათდება ხშირი საკანონმდებლო ცვლილებებით, ოფიციალური განცხადებებით და სასამართლო გადაწყვეტილებებით, რომლებიც ზოგჯერ ბუნდოვანი და ურთიერთგამომრიცხავია და ერთმანეთისაგან განსხვავებული ინტერპრეტაციის საშუალებას იძლევა. საგადასახადო წელი ღია რჩება საგადასახადო უწყებების მიერ განსახილველად, სამი თანმიმდევრული კალენდარული წლის განმავლობაში, თუმცა, კონკრეტულ ვითარებებში საგადასახადო წელი შესაძლოა უფრო დიდი ხნით დარჩეს ღია.

ეს ვითარება ქმნის საგადასახადო რისკებს, რომლებიც, სხვა ქვეყნებთან შედარებით, საქართველოში გაცილებით უფრო საგრძნობია. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ საგადასახადო ვალდებულებები ადეკვატურია მოქმედი საგადასახადო კოდექსის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ინტერპრეტაციისა. თუმცა, საგადასახადო ორგანოების მიერ აღნიშნული კანონების ინტერპრეტირება შეიძლება განსხვავდებოდეს კომპანიის ინტერპრეტაციისაგან და თუ საგადასახადო ორგანომ შეძლო საკუთარი ინტერპრეტირების არგუმენტირება, მაშინ აღნიშნულმა გარემოებამ შეიძლება მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(c) პირობითი ეკოლოგიური ვალდებულებები

კომპანია სხვადასხვა სახელმწიფო კანონს და რეგულაციას ექვემდებარება, რომლებიც ჰაერის დამაბინძურებელ ემისიებს, მავნე ნივთიერებების, მავნე ნარჩენების და სხვა ტოქსიკური მასალების გამოყოფას, დამუშავებას, შენახვასა და განკარგვას ეხება. ხელმძღვანელობის აზრით, კომპანია აკმაყოფილებდა გარემოსდაცვით საკითხებთან დაკავშირებულ სახელმწიფო მოთხოვნებს და შესაბამისად, კომპანიას არ აქვს რაიმე სახის პოტენციური პირობითი გარემოსდაცვითი ვალდებულება, რადგან ხელმძღვანელობას არ მიაჩნია, რომ უახლოეს მომავალში წარმოიშვება რაიმე სახის მსგავსი პირობითი გარემოსდაცვითი ვალდებულება. თუმცა, საქართველოს გარემოსდაცვითი კანონმდებლობა განვითარების პროცესშია და კანონმდებლობასა და მის ინტერპრეტაციებში პოტენციურმა ცვლილებებმა შესაძლოა წარმოშვას მატერიალური ვალდებულებები მომავალში.

(d) საკრედიტო ვალდებულებები

2016 წლის 20 ოქტომბერს, კომპანია შეუერთდა მრავალმხრივ ზოგადი საკრედიტო ხაზის ხელშეკრულებას, რომლის მიხედვითაც, სხვა დაკავშირებული მხარის კომპანიებთან ერთად, კომპანია ინარჩუნებს საკრედიტო ხაზს 150 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით სს "საქართველოს ბანკში". საკრედიტო ხაზის დაფარვის ვადა არის 2032 წელი. საკრედიტო ხაზის ნაწილის სახით, ნებისმიერი კონტრაქტის დეფოლტის შემთხვევაში, ხელშეკრულების ფარგლებში, ყველა კონტრაქტის ერთობლივად არის პასუხისმგებელი მთლიან გატანილ ოდენობაზე. ხელშეკრულება სესხის გაცემის შესახებ დაიდო საბაზრო პირობებზე, გამოშვებაზე პრემიის გარეშე.

2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრისთვის, საკრედიტო ხაზის დაუფარავი ოდენობა, გატანილი ოდენობის გამოკლებით (ყველა მხარის მიერ), შეადგენდა 214 ათას ლარს და 215 ათას ლარს, შესაბამისად.

დაუფარავი საკრედიტო ვალდებულებების ოდენობები წარმოადგენს მაქსიმალურ სააღრიცხვო ზარალს, რომელიც იქნებოდა აღიარებული საანგარიშგებო თარიღისთვის თუ კონტრაქტები ვერ დააკმაყოფილებდნენ მათ სახელშეკრულებო ვალდებულებებს. შესაბამისად, ქვემოთ წარმოდგენილი მთლიანი დაუფარავი სახელშეკრულებო ვალდებულებები, არ წარმოადგენს თანხის აუცილებლად გადინების ვალდებულებას, ვინაიდან აღნიშნულს შეიძლება ვადა გაუვიდეს ან იქნეს შეწყვეტილი კომპანიის მხრიდან დაფინანსების გარეშე.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ზემოთ მოცემული უზრუნველყოფილი სესხის მომსახურების კოეფიციენტთან (DSCR) დაკავშირებული ფინანსური კოვენანტი იქნა დარღვეული, რამაც საშუალება მისცა გამსესხებელს დაკავშირებული მხარის საწარმოებისგან სესხის დაფარვა მოეთხოვა, თუმცა 2023 წლის 28 დეკემბერს, დაკავშირებული მხარის საწარმოებმა მოიპოვეს "უფლებაზე უარის თქმის დოკუმენტი" გამსესხებლისგან აღნიშნულ კოვენანტთან დაკავშირებით, 2024 წლის 31 დეკემბრამდე.

2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრისთვის და წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების გამოსაშვებად ნებადართვის თარიღისთვის, დაკავშირებული მხარეებს აქვთ განხორციელებული გადახდები სესხების დაფარვის გრაფიკის მიხედვით, შესაბამისად, ფინანსური ინსტრუმენტი 1-ელი ეტაპის დაქვემდებარების სახით არის კლასიფიცირებული. აღნიშნულის გათვალისწინებით, გირაოს დაქვემდებარებული აქტივების დონისა (იხ. შენიშვნები 9 და 10) და დაკავშირებული მხარის საწარმოების საკრედიტო ხარისხის შესახებ ინფორმაციის შეფასების შემდეგ - მაგალითად მათი შედეგები სასესხო ხელშეკრულების ფარგლებში და ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები - ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის არა-არსებითი 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის (იხილეთ შენიშვნა 17).

(e) სამთო-მომპოვებელ სამუშაოებთან დაკავშირებული საქმიანობები

სამთო-მომპოვებელ სამუშაოებთან დაკავშირებული საქმიანობები მათი ხასიათიდან გამომდინარე მრავალ საოპერაციო რისკს და ფაქტორს ექვემდებარება, რომლებიც ზოგადად კომპანიის კონტროლს სცდება და შესაძლოა იმოქმედოს კომპანიის საქმიანობაზე, საოპერაციო შედეგებსა და ფულად ნაკადებზე. ეს საოპერაციო რისკები და ფაქტორები მოიცავს (მაგრამ არ შემოიფარგლება) შემდეგ ფაქტორებს: (i) მიწისა და წყლის დაუგეგმავი პირობები და ნეგატიური მოთხოვნები წყალთან დაკავშირებულ უფლებებზე, (ii) გეოლოგიური პრობლემები, მათ შორის მიწისძვრები და სხვა ბუნებრივი კატასტროფები, (iii) მეტალურგიული და სხვა დამუშავების პრობლემები, (iv) უჩვეულო ამინდის ან სამუშაო პირობების წარმოშობა და სხვა ფორსმაჟორული ვითარებები, (v) მადნის მოსალოდნელზე დაბალი შემცველობა ან ამოღებადობის განაკვეთები, (vi) უბედური შემთხვევები, (vii) საჭირო სახელმწიფო ნებართვების მიღების შეფერხება ან მიუღებლობა, (viii) სასამართლო საქმეთ წარმოების შედეგები, მათ შორის სააგენტო გადაწყვეტილებების გასაჩივრება, (ix) საძიებო და განვითარების სამუშაოებთან დაკავშირებული გაურკვევლობები, (x) შეფერხებები ტრანსპორტირებაში, (xi) შრომითი დავები, (xii) დამაკმაყოფილებელი სადაზღვევო ანაზღაურების მიღების შეუძლებლობა, (xiii) მასალების და ხელსაწყოების ხელმიუწვდომლობა, (xiv) მოწყობილობების ან პროცესების გაუმართაობა სპეციფიკაციების ან მოლოდინების შესაბამისად, (xv) მოულოდნელი სირთულეები, რომლებიც ითვალისწინებს შეძენილ ოპერაციებს და მოსალოდნელი უკუგების მიუღწევლობას და (xvi) ფინანსური მცდელობების შედეგები და ფინანსური ბაზრის პირობები.

19. დაკავშირებული მხარეები

(a) მშობელი კომპანია და საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე

კომპანიის პირდაპირი მშობელი კომპანია არის შპს „კავკასიის სამთო ჯგუფი“.

კომპანიაზე საბოლოო კონტროლის მქონე მხარე არის დიმიტრი ტროიცკი.

(b) უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობამ* პერიოდის განმავლობაში მიიღო შემდეგი ანაზღაურება, რომელიც შესულია ხელფასების და გასამრჯელოების კატეგორიაში:

'000 ლარი	2023	2022
ხელფასები და ბონუსები	645	426

*ზემოთ წარმოდგენილი ოდენობები არ ასახავს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ყველა წევრის ანაზღაურებას. კომპანიის ზოგიერთი უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის წევრები ასევე დასაქმებულნი არიან საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფ სხვა საწარმოებში. აღნიშნული ხელმძღვანელობის წევრების მთლიანი ანაზღაურება, 8,712 ათასი ლარის ოდენობით (2022: 11,846 ათასი ლარი), იქნა გადახდილი აღნიშნული საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი სხვა საწარმოების მიერ, ყოფილი დირექტორებისთვის გადახდილი, დასაქმების შეწყვეტასთან დაკავშირებული 5,802 ათასი ლარის ოდენობით სარგებლის ჩათვლით.

(c) ოპერაციები სხვა დაკავშირებულ მხარეებთან

'000 ლარი	გარიგების ღირებულება 31 დეკემბრით		დაუფარავი ნაშთი 31 დეკემბრის	
	დასრულებული წლისთვის		2023	
	2023	2022	2023	2022
მიღებული სესხები:				
საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმო (შენიშვნა 14)*	32,608	35,857	145,536	131,247
საქონლისა და მომსახურების შესყიდვა:				
მშობელი კომპანია	4,289	769	3,670	1,867
საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმო	780	1,982	509	453
საიჯარო ვალდებულება:				
მშობელი კომპანია (შენიშვნა 10)*	-	-	14,799	-
საქონლისა და მომსახურების გაყიდვა:				
საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმო	98,443	86,777	67,669	44,922

2023 წელს მიღებულ სესხებზე დარიცხულმა პროცენტმა 15,121 ათასი ლარი შეადგინა (2022: 14,916 ათასი ლარი) (შენიშვნა 14).

2023 წელს, საიჯარო ვალდებულებაზე დარიცხული პროცენტი 521 ათას ლარს შეადგენს (2022: ნული) (შენიშვნა 14).

*გარიგების ღირებულება წარმოადგენს სესხები და კრედიტებიდან მიღებულ შემოსულობას და საიჯარო ვალდებულების დაფარვას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

20. შემდგომი მოვლენები

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების გამოსაშვებად ნებადართვის თარიღამდე არ ჰქონია ადგილი არსებით შემდგომ მოვლენებს.

21. შეფასების საფუძველი

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების საფუძველზე.

22. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ

ქვემოთ განსაზღვრული სააღრიცხვო პოლიტიკები თანმიმდევრულად იქნა გამოყენებული წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ ყველა პერიოდთან მიმართებაში.

ამასთანავე, 2023 წლის 1 იანვრიდან კომპანიამ მიიღო „სააღრიცხვო პოლიტიკების განმარტებითი შენიშვნები“ (ბასს 1-ის და ფასს სტანდარტების პრაქტიკის დებულება 2-ის კორექტირებები). კორექტირებები მოითხოვს „არსებითი“ და არა „მნიშვნელოვანი“ სააღრიცხვო პოლიტიკების წარდგენას. მიუხედავად იმისა, რომ კორექტირებებს არ მოჰყოლია რაიმე ცვლილება თვითონ ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკებში, მათ გავლენა მოახდინეს შენიშვნა 22(a-m)-ში წარმოდგენილ სააღრიცხვო პოლიტიკებზე.

(a) შემოსავალი

შემოსავალი ფასდება კლიენტთან გაფორმებულ ხელშეკრულებაში მითითებული ანაზღაურების მიხედვით. კომპანია აღიარებს შემოსავალს, როდესაც ის გადასცემს მომხმარებელს კონტროლს საქონელზე ან მომსახურებაზე.

შემდეგ ცხრილში წარმოდგენილია ინფორმაცია კლიენტებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული შესასრულებელი ვალდებულებების დაკმაყოფილების ხასიათისა და ვადების შესახებ, მნიშვნელოვანი გადახდის პირობების და დაკავშირებული შემოსავლის აღიარების პოლიტიკების ჩათვლით:

საქონლის/მომსახურების სახეობა	შესასრულებელი ვალდებულებების დაკმაყოფილების ხასიათი და ვადები, მათ შორის მნიშვნელოვანი გადახდის პირობები	შემოსავლის აღიარების პოლიტიკა
ოქრო-პოლიმეტალური მადნის რეალიზაცია	კომპანიის არარაფინირებული ოქრო-პოლიმეტალის მადნის საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფ საწარმოზე გაყიდვების სახელშეკრულებო პირობები იძლევა ფასის კორექტირების საშუალებას ხელშეკრულებაში დადგენილი შესაბამისი კოტირების პერიოდის ბოლოს არსებულ საბაზრო ფასზე დაყრდნობით. აღნიშნულს ეწოდება "პირობითი ფასწარმოქმნის ხელშეკრულებები" და მდგომარეობს იმაში, რომ გაყიდვის ფასი დაფუძნებულია კონკრეტული მომავალი თარიღისთვის არსებულ ფასებზე, კლიენტზე მიწოდების შემდეგ (კოტირების პერიოდის ან "QF"). გაყიდვის ფასის კორექტირებები დაფუძნებულია მოძრაობაზე კოტირებულ საბაზრო ფასებში, კოტირების პერიოდის ბოლომდე. პერიოდი წინასწარი ინვოისის გაცემისა და კოტირების პერიოდის ბოლომდე შეიძლება 3-იდან 8- თვემდე მერყეობდეს.	შემოსავალი ოქრო-პოლიმეტალური მადნის გაყიდვიდან აღიარდება დროის იმ მომენტში, როდესაც ოქრო-პოლიმეტალური მადანი კომპანიის საწყობში კლიენტის სატვირთო ავტომობილზე დაიტვირთება.

საქონლის/მომსახურების სახეობა	შესასრულებელი ვალდებულებების დაკმაყოფილების ხასიათი და ვადები, მათ შორის მნიშვნელოვანი გადახდის პირობები	შემოსავლის აღიარების პოლიტიკა
	შემოსავალი აღიარდება, როდესაც კონტროლი საქონელზე მომხმარებელს გადაეცემა, დროის იმ მომენტში, როდესაც მადანი კომპანიის საწყობში სატვირთო ავტომობილზე დაიტვირთება. საბოლოო გადახდა უნდა მოხდეს შესაბამისი კოტირების პერიოდის ბოლოს საბოლოო ფასის განსაზღვრის შემდეგ სამი თვის განმავლობაში. პირობითი ფასწარმოქმნის ხელშეკრულებებისთვის, ნებისმიერი მომავალი ცვლილება რომელიც კოტირების პერიოდის განმავლობაში ხდება ჩართულია პირობითი ფასებით განსაზღვრულ სავაჭრო მოთხოვნებში და შესაბამისად, განიხილება ფასს 9-ის ფარგლებში. თუმცა, ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ ხელშეკრულებები ერთადერთ კლიენტთან დადებულია და კვლავაც მიჩნეულია როგორც არაფინანსური ობიექტის მიწოდება (არარაფინირებული ოქრო-პოლიმეტალის მადანი) კომპანიის მოსალოდნელი გაყიდვების გეგმის მიხედვით ("ჩვეულებრივი გაყიდვები"). ამასთანავე, შემდეგი ფაქტორების გათვალისწინებით: კომპანია ფიზიკურად აწვდის მომხმარებელს საკუთარ მოპოვებულ მადანს, წმინდა ანგარიშსწორების ისტორიის ან განზრახვის გარეშე; და სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებულის აღრიცხვის გამოუყენებლობით არ წარმოიშვება სააღრიცხვო შეუსაბამობა. ხელმძღვანელობამ განსაზღვრა, რომ გაყიდვის ხელშეკრულებები ფასს 9-ის ფარგლებში "საკუთარი გამოყენების" გათავისუფლებას ექვემდებარება და შესაბამისად, აღირიცხება, როგორც სააღსრულებლო ხელშეკრულებები. შემოსავალი ფასდება კომპანიის მოლოდინით იმ ოდენობისა, რომლის მიღების უფლებაც ექნება, რაც წარმოადგენს იმ ფასის მიახლოებას, რომლის მიღებაც მოსალოდნელია, კოტირების პერიოდის ბოლოს. სამართლიანი ღირებულებით გადაფასებას არ გამოუწვევია მოთხოვნების აღრიცხული ნაშთების არსებითი კორექტირებები.	

(b) ფინანსური ხარჯები

კომპანიის ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯები მოიცავს შემდეგს:

- საპროცენტო შემოსავალი;
- საპროცენტო ხარჯი;
- უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი ფინანსურ აქტივებზე, ფინანსურ ვალდებულებებსა და საინვესტიციო ქონებაზე;
- წმინდა შემოსულობა ან ზარალი სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე;

„ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი“ არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ადისკონტირებს სავარაუდო სამომავლო ფულად გადახდებს ან შემოსულობებს ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის მიხედვით:

- ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე; ან
- ფინანსური ვალდებულების ამორტიზებულ ღირებულებაზე;

საპროცენტო შემოსავლების და ხარჯების გაანგარიშებისას, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი გამოიყენება აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე (როდესაც აქტივი არ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული) ან ვალდებულების ამორტიზებულ ღირებულებაზე. თუმცა, ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც გაუფასურებულია საკრედიტო რისკით, მათი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, საპროცენტო შემოსავალი ანგარიშდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის, ფინანსური აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე გამოყენებით. თუ აქტივი აღარ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული, მაშინ საპროცენტო შემოსავლის გამოთვლა უბრუნდება მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე დათვლის მეთოდს.

ნასესხებ სახსრებთან დაკავშირებული დანახარჯები, რომლებიც პირდაპირ არ უკავშირდება განსაკუთრებული აქტივების შესყიდვას, მშენებლობას ან წარმოებას, აღიარებულია მოგებასა ან ზარალში ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით.

უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი აღირიცხება წმინდა საფუძველზე, როგორც ფინანსური შემოსავალი ან ფინანსური ხარჯი, იმის გათვალისწინებით თუ სად აქვს ადგილი უცხოური ვალუტის მოძრაობას - წმინდა ამონაგების თუ წმინდა ზარალის პოზიციამ.

განსაკუთრებული აქტივის შეძენაზე, მშენებლობასა ან წარმოებაზე პირდაპირ მიკუთვნებადი ნასესხებ სახსრებთან დაკავშირებული დანახარჯები, ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით კაპიტალიზდება შესაბამის განსაკუთრებულ აქტივზე.

(c) უცხოური ვალუტა

ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში გადაყვანილია ლარში ოპერაციების თარიღის შესაბამისი გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების კონვერტირება კომპანიის სამუშაო ვალუტაში ხდება საანგარიშგებო თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით. უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი ფულად მუხლებზე წარმოადგენს სხვაობას პერიოდის დასაწყისში არსებულ სამუშაო ვალუტაში დენომინირებულ ამორტიზებულ ღირებულებას (კორექტირებული ეფექტური პროცენტით და გადახდებით პერიოდის განმავლობაში) და უცხოურ ვალუტაში დენომინირებულ ამორტიზებულ ღირებულებას შორის, რომელიც კონვერტირებულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული არაფულადი აქტივები და ვალდებულებები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე ფასდება, კონვერტირდება სამუშაო ვალუტაში სამართლიანი ღირებულების დადგენის თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული არაფულადი ერთეულები, რომლებიც ფასდება პირვანდელი ღირებულებით, კონვერტირდება გარიგების თარიღისთვის არსებული გაცვლითი კურსით.

უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეული სხვაობა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(d) მარაგები

მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესი თანხით. მარაგების თვითღირებულება გამოიანგარიშება ინდივიდუალური ერთეულის პრინციპის საფუძველზე და მოიცავს დანახარჯებს მარაგების შეძენაზე, წარმოებაზე ან დამუშავებაზე და მათი ადგილზე მიწოდებასა და სამუშაო მდგომარეობაში მოსაყვანად საჭირო სხვა ხარჯებს. წარმოებული მარაგების და დაუსრულებელი წარმოების შემთხვევაში, თვითღირებულება მოიცავს წარმოების ზედნადები ხარჯების შესაბამის წილს ჩვეულებრივი სამუშაო სიმძლავრის საფუძველზე. აღნიშნული დანახარჯები მოიცავს, ბურღვის, ძიებისა და თხრილის შევსების ხარჯებს, რაც საჭიროებს მნიშვნელოვან მსჯელობას და ხელმძღვანელობის გეგმების მიხედვით, არ უზრუნველყოფს გაუმჯობესებულ წვდომას მადანზე, მომავალში.

საქმიანობის ჩვეულებრივად მიმდინარეობის პირობებში, წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება წარმოადგენს მოსალოდნელ სარეალიზაციო ღირებულებას, გამოკლებული სავარაუდო დასრულების და გაყიდვის ხარჯები.

(e) დასაქმებულთა მოკლევადიანი გასამრჯელოები

დასაქმებულთა მოკლევადიანი გასამრჯელოები ფასდება არადისკონტირებულ საფუძველზე და ხარჯად აღირიცხება შესაბამისი მომსახურების გაწევისას. ვალდებულება აღიარდება იმ ოდენობით, რომლის გადახდაც მოსალოდნელია მოკლევადიანი ფულადი ბონუსის ფარგლებში, თუ კომპანიას ექნება მიმდინარე სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება გადაიხადოს ეს თანხა დაქირავებული პირის მიერ წარსულში გაწეული მომსახურების შედეგად და როდესაც ამგვარი ვალდებულება საიმედოდ შეიძლება იყოს შეფასებული.

(f) მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს მიმდინარე გადასახადს.

მიმდინარე გადასახადი

მიმდინარე გადასახადი არის აღნიშნული წლის დასაბეგრი მოგების ან ზარალის საფუძველზე წარმოქმნილი მოსალოდნელი საგადასახადო ვალდებულება ან მოთხოვნა, იმ საგადასახადო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ძალაშია ან არსებითად ამოქმედებულია საანგარიშგებო თარიღისათვის, აგრეთვე, წინა წლების საგადასახადო ვალდებულების ნებისმიერი კორექტირება. მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულება აგრეთვე მოიცავს დივიდენდებთან დაკავშირებულ ნებისმიერ საგადასახადო ვალდებულებას.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონპროექტი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (რომელიც ასევე ცნობილია მოგების გადასახადის ესტონური მოდელის სახელით), რაც ნიშნავს დაბეგვრის მომენტის გადატანას მოგების გამომუშავების თარიღიდან მისი გაცემის თარიღამდე. კანონი ძალაში შევიდა 2016 წელს და გამოიყენება საგადასახადო პერიოდებისთვის 2017 წლის 1 იანვრის შემდეგ ყველა იურიდიული პირისთვის, გარდა საფინანსო დაწესებულებებისა (როგორც არის ბანკები, სადაზღვევო კომპანიები, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები, სესხის გამცემი ორგანიზაციები), რომლებისთვისაც კანონი ძალაში უნდა შესულიყო 2023 წლის 1 იანვრიდან. თუმცა, საგადასახადო კანონმდებლობაში შეტანილი ცვლილებების გამო, საფინანსო დაწესებულებები აღარ გადავლენ დაბეგვრის ესტონურ მოდელზე (გარდა სადაზღვევო კომპანიებისა, რომლებიც გადადიან ესტონურ მოდელზე 2024 წლის 1 იანვრიდან).

მოგების გადასახადით დაბეგვრის ახალი სისტემა არ გულისხმობს მოგების გადასახადისგან (CIT) გათავისუფლებას, ეს უკანასკნელი გადმოდის მოგების გამომუშავების მომენტიდან მათი განაწილების მომენტამდე: ე.ი. ძირითად დაბეგვრის ობიექტს წარმოადგენს განაწილებული მოგება. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განსაზღვრავს განაწილებულ მოგებას, როგორც აქციონერებზე დივიდენდების სახით გაცემულ მოგებას. ამას გარდა, ზოგიერთი სხვა ოპერაციაც მიიჩნევა მოგების განაწილებად, მაგალითად არასაბაზრო ტრანსსასაზღვრო ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან და/ან გადასახადისგან გათავისუფლებულ პირებთან, რომლებიც ასევე ითვლებიან განაწილებული მოგების მიმღებებად მოგების გადასახადის მიზნებისთვის.

დივიდენდების გადახდიდან წარმოშობილი მოგების გადასახადი აღირიცხება ხარჯად დივიდენდების გამოცხადების პერიოდში, მიუხედავად გადახდის ფაქტიური თარიღისა ან იმ პერიოდისა რომლისთვის არის გადახდილი დივიდენდები. საგადასახადო ვალდებულების თანხა დივიდენდების განაწილებაზე გამოითვლება როგორც წმინდა განაწილების თანხის 15/85-ი.

გამოცხადებულ და გადახდილ დივიდენდებზე საგადასახადო ვალდებულების ურთიერთგადაფარვა ხელმისაწვდომია 2008-2016 წლების გაუნაწილებელ მოგებაზე გადახდილ მოგების გადასახადზე, თუ ასეთი მოგება განაწილდება 2017 ან შემდეგ წლებში.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განსაზღვრავს მოგების გადასახადის იმ კონკრეტულ ოპერაციებზე დარიცხვას, რომლებიც არ უკავშირდება საწარმოს ეკონომიკურ საქმიანობებს, უფასო მიწოდებები და ზღვრულ მოცულობაზე მეტი წარმომადგენლობითი ხარჯები. კომპანია ამგვარი ოპერაციის დაბეგვრას არ განიხილავს ბასს 12-ის (მოგების გადასახადები) ფარგლებში და გადასახადს ამგვარ ერთეულებზე აღრიცხავს როგორც გადასახადებს, მოგების გადასახადის გარდა.

(გ) ძირითადი საშუალებები

(i) აღიარება და შეფასება

ძირითადი საშუალებების ერთეულები, გარდა მიწისა, ფასდება თვითღირებულებით დაგროვილი ცვეთის და ნებისმიერი დაგროვილი გაუფასურების ზარალის გამოკლებით. მიწა ფასდება თვითღირებულებით, რომელსაც აკლდება ნებისმიერი დაგროვილი გაუფასურების ზარალი.

თვითღირებულება მოიცავს აქტივის შეძენასთან პირდაპირ დაკავშირებულ ხარჯებს. საკუთარი ძალებით შექმნილი აქტივის თვითღირებულება შედგება მასალების, შრომითი და ნებისმიერი პირდაპირი დანახარჯებისაგან, რომელიც საჭიროა აქტივის დანიშნულებისამებრ მუშა მდგომარეობაში მოსაყვანად, აგრეთვე სესხის ღირებულების კაპიტალიზაციის, აქტივის დემონტაჟის, მოცილების და გამწმენდი სამუშაოების ჩატარების ღირებულებას. შეძენილი პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც აღჭურვილობის ფუნქციონალურად განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს, კაპიტალიზირდება ძირითადი საშუალებების ღირებულების ნაწილის სახით.

თუ ძირითადი საშუალებების მნიშვნელოვან ნაწილებს სხვადასხვა სასარგებლო მომსახურების ვადები აქვთ, ისინი აღირიცხება ძირითადი საშუალების ცალკე ერთეულების სახით (ძირითადი კომპონენტები).

ძირითადი საშუალებების გასვლით მიღებული ნებისმიერი სარგებელი ან ზარალი განისაზღვრება, როგორც ძირითადი საშუალების გაყიდვიდან მიღებულ ამონაგებსა და ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობა და აისახება წმინდად მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში როგორც სხვა შემოსავლები ან სხვა ხარჯები.

(ii) შემდგომი დანახარჯები

შემდგომი დანახარჯები კაპიტალიზდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ არსებობს ალბათობა იმისა, რომ დანახარჯთან დაკავშირებული მომავალი ეკონომიკური სარგებელი კომპანიაში შემოედინება.

ძირითადი საშუალებების ყოველდღიური მოვლა-შენახვის ხარჯები გაწევისთანავე აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(iii) ცვეთა

ძირითადი საშუალებების ერთეულები ექვემდებარებიან ცვეთის დარიცხვას მათი დამონტაჟებისა და სამუშაო მდგომარეობაში მოყვანის მომენტიდან, ან კომპანიის შიდა ძალებით დამზადებულ აქტივთან მიმართებაში, მათი დასრულების და სამუშაო მდგომარეობაში მოყვანის თარიღიდან. ცვეთა ანგარიშდება აქტივის თვითღირებულებიდან, რომელსაც გამოკლებული აქვს მისი სავარაუდო ნარჩენი ღირებულება.

ცვეთა ძირითადად კაპიტალიზდება დაუსრულებელ მაღაროზე და მარაგებზე, პროპორციულად (იხილეთ შენიშვნები 11 და 12), წრფივი მეთოდის გამოყენებით, ძირითადი საშუალებების თითოეული ნაწილის მოსალოდნელი სასარგებლო მომსახურების ვადის მიხედვით, ვინაიდან ეს საუკეთესოდ წარმოაჩენს აქტივში განივებული, მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოხმარების ნიმუშს. იჯარით მიღებულ აქტივებს ცვეთა ერიცხება იჯარის ვადასა და მათ სასარგებლო მომსახურების ვადას შორის უმცირესით, თუ გონივრულ ფარგლებში აშკარა არ გახდება, რომ იჯარის ვადის გასვლის შემდეგ კომპანია მოიპოვებს მათზე საკუთრების უფლებას. მიწას ცვეთა არ ერიცხება. მნიშვნელოვანი ძირითადი საშუალებების სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადები, პერიოდისთვის, შემდეგია:

• ქონება	9-10 წელი;
• მანქანა-დანადგარები	4-5 წელი;
• ავტომობილები, ავეჯი და ხელსაწყოები	3-5 წელი;
• სხვა	3-5 წელი;

ცვეთის მეთოდები, სასარგებლო მომსახურების ვადები და ნარჩენი ღირებულებები გადაიხედება თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის და საჭიროებისამებრ კორექტირდება.

(h) მაღაროს ქონება, ლიცენზია და ძიების და შეფასების აქტივი

მაღაროს ქონება, ლიცენზია და ძიების და შეფასების აქტივი მოიცავს დაუსრულებელ მაღაროს, მაღაროს აქტივს, კაპიტალიზებულ განვითარების ხარჯებს მომპოვებელი საქმიანობებისთვის, რომელთან მიმართებაშიც ხდება მინერალური რესურსების ტექნიკურ-ეკონომიკური კვლევის და კომერციული სიცოცხლისუნარიანობის დემონსტრირება; ასევე ძიებისა და მოპოვების ლიცენზიასა და ძიებისა და შეფასების აქტივებს. კაპიტალიზებული დანახარჯი მოიცავს მასალების, პირდაპირი შრომისა და ზედნადები ხარჯების თვითღირებულებას, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება აქტივის დანიშნულებისამებრ მუშა მდგომარეობაში მოყვანას, კაპიტალიზებულ სასესხო ხარჯებს, მათ შორის საიჯარო ვალდებულების სასესხო ხარჯებს და ძირითადი საშუალებების და გამოყენების უფლებით აქტივების ცვეთის ხარჯს.

ძიებისა და შეფასების დანახარჯების აღრიცხვისთვის კომპანია იყენებს „ინტერესის სფეროს“ მეთოდს. ამ მეთოდის მიხედვით, იმ ინდივიდუალურ გეოლოგიურ ზონებზე გაწეული ხარჯები, რომელთაც აქვთ სასარგებლო წიაღისეულის მარაგების შემცველობის მახასიათებლები, წიაღისეულის მიგნებამდე, განუსაზღვრელი აქტივების სახით კაპიტალიზირდება. თუ აღნიშნულ ზონაში მიგნებული იქნება მარაგები, მაშინ დაგროვილი ხარჯები რჩება კაპიტალიზებულს. თუ აღნიშნულ ზონაში არ იქნება მიგნებული მარაგები, მაშინ დაგროვილი ხარჯები აღიარდება ხარჯებად. „ინტერესის სფეროს“ იდენტიფიცირებამდე გაწეული ხარჯები (საძიებო ხარჯები) აღიარდება ხარჯებად „ინტერესის სფეროს“ მეთოდის მიხედვით.

ლიცენზიები, ძიების და შეფასების აქტივები წარმოადგენს არამატერიალურ აქტივებს.

მაღაროს განვითარების ხარჯი ფასდება თვითღირებულებით, დაგროვილი ცვეთის, ამორტიზაციის და დაგროვილი გაუფასურების ზარალის გამოკლებით.

(i) ცვეთა და ამორტიზაცია

მაღაროს ქონების, ლიცენზიის და ძიების და შეფასების აქტივის ხარჯები ამორტიზდება „წარმოების ერთეულების“ მეთოდის გამოყენებით, მოსალოდნელი დამტკიცებული და შესაძლო მადნის რეზერვების საფუძველზე.

(ii) შემდგომი დანახარჯები

შემდგომი დანახარჯის კაპიტალიზაცია ხდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ის ზრდის მასთან დაკავშირებულ კონკრეტულ აქტივში განივთვლელ მომავალ ეკონომიკურ სარგებელს. ყველა სხვა ხარჯი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, მათი გაწევისთანავე.

(i) ფინანსური ინსტრუმენტები

(i) აღიარება და თავდაპირველი შეფასება

სავაჭრო მოთხოვნები თავდაპირველად აღიარდება მათი წარმოშობის თარიღში. ყველა სხვა ფინანსური აქტივის და ფინანსური ვალდებულების აღიარება თავდაპირველად ხორციელდება გარიგების თარიღისთვის, როდესაც კომპანია ხდება ფინანსური ინსტრუმენტის ხელშემკვერელი მხარე. სავაჭრო მოთხოვნები პირობითი ფასწარმოქმნის ხელშეკრულებებიდან, რომლებიც ფასს 9-ის ფარგლებში "საკუთარი გამოყენების" გათვალისწინებით ექვემდებარება, თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, რაც წარმოადგენს იმ ოდენობას, რომლის მიღებასაც კომპანია მოელის, მაგალითად, კოტირების პერიოდის ბოლოს მისაღები ფასის შეფასება და შემდგომ აღნიშნული აღრიცხულია ამორტიზირებული ღირებულებით.

ფინანსური აქტივი (თუ ის არ არის სავაჭრო მოთხოვნა არსებითი საფინანსო კომპონენტის გარეშე) ან ფინანსური ვალდებულება, თავდაპირველად შეფასებულია სამართლიან ღირებულებას დამატებული (არა სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ერთეულისთვის) მის შემენასთან ან გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარიგების ხარჯები. სავაჭრო მოთხოვნა მნიშვნელოვანი საფინანსო კომპონენტის გარეშე თავდაპირველად ფასდება გარიგების ფასით.

(ii) კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება

ფინანსური აქტივები

თავდაპირველი აღიარებისას, ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება ისევე, როგორც ფასდება: ამორტიზებული ღირებულებით; სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ინვესტიცია სავალო ინსტრუმენტებში; სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ინვესტიცია წილობრივ ინსტრუმენტებში; ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

თავდაპირველი აღიარების შემდგომ ფინანსური აქტივები არ ექვემდებარება რეკლასიფიკაციას, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც კომპანია ცვლის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნეს მოდელს, რა შემთხვევაშიც ყველა ჩართული ფინანსური აქტივი რეკლასიფიცირებულია ბიზნეს მოდელის ცვლილების შემდგომ პირველი საანგარიშგებო პერიოდის პირველივე დღეს.

ფინანსური აქტივი ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოყვანილ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს, რომლის მიზანიც არის აქტივების შენახვა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შესაგროვებლად; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომელიც მხოლოდ ძირითადი თანხისა და დაუფარავ ძირითადი დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

ინვესტიცია სავალდებულო ინსტრუმენტებში ფასდება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოცემულ ორივე პირობას და არ არის გამიჯნული, როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს, რომლის მიზანიც არის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შეგროვება და ფინანსური აქტივების გაყიდვა; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომელიც მხოლოდ ძირითადი თანხისა და დაუფარავ ძირითადი დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

ყველა ფინანსური აქტივი, რომელიც არ კლასიფიცირდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

ფინანსური ვალდებულებები - კლასიფიკაცია, შემდგომი შეფასება და შემოსულობა და ზარალი

ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირდება ისევე როგორც ფასდება - ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ფინანსური ვალდებულება კლასიფიცირდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით თუ ის კლასიფიცირდება როგორც სავაჭრო ფლობილი, წარმოებული ან გამიჯნულია ესეთად თავდაპირველი აღიარებისას. სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და წმინდა შემოსულობით და ზარალით, ნებისმიერი საპროცენტო ხარჯის ჩათვლით, და აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. სხვა ფინანსური ვალდებულებები შემდგომ ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. საპროცენტო ხარჯი და საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობები და ზარალები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი ასევე აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(iii) ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების მოდიფიცირება

ფინანსური აქტივები

თუ ფინანსური აქტივის პირობები მოდიფიცირებულია, კომპანიამ უნდა შეაფასოს არსებითად იცვლება თუ არა მოდიფიცირებული აქტივისგან წარმოშობილი ფულადი ნაკადები. თუ ფულად ნაკადებში არსებითი ცვლილებაა (ეგრეთ წოდებული „არსებითი მოდიფიცირება“), მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შემთხვევაში, თავდაპირველი ფინანსური აქტივის აღიარება წყდება და ახალი ფინანსური აქტივი აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით.

კომპანია ახორციელებს მოცემული მოდიფიცირების არსებითობის რაოდენობრივ და ხარისხობრივ შეფასებას, ანუ არსებითად განსხვავდება თუ არა საწყისი ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადები მოდიფიცირებული ან ჩანაცვლებული ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადებისგან. კომპანია აფასებს არსებითია თუ არა ცვლილება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით, მოცემული თანმიმდევრობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. თუ ფულადი ნაკადები არსებითად განსხვავდება, მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შეფასების გაკეთების დროს კომპანია ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტის დროს გამოყენებული პრინციპების ანალოგიური პრინციპებით ხელმძღვანელობს.

კომპანია ასკვნის, რომ მოდიფიცირება არსებითია შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ცვლილება ფინანსური აქტივის ვალუტაში;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა საკრედიტო პირობებში;
- ცვლილება ფინანსური აქტივის პირობებში, რომლებიც იწვევს SPPI კრიტერიუმთან შეუსაბამობას.

თუ ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული, მოდიფიცირებული აქტივისგან მიღებული ფულადი ნაკადები, არ არის არსებითად შეცვლილი, მაშინ მოდიფიცირების შედეგად ფინანსური აქტივის აღიარება არ წყდება. ამ შემთხვევაში, კომპანია ხელახლა ანგარიშობს ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას და მთლიანი საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას წარმოქმნილ თანხას აღრიცხავს როგორც მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს მოგებაში ან ზარალში. ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ხელახლა ითვლება როგორც მოდიფიცირებული სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულება, რომელიც დისკონტირდება ფინანსური აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აკორექტირებს მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულებას და არის ამორტიზებული მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის დარჩენილი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

ფინანსური ვალდებულებები

კომპანია წყვეტს ფინანსურ ვალდებულების აღიარებას, როდესაც მოდიფიცირებულია მისი პირობები და არსებითად განსხვავდება მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულებისგან მიღებული ფულადი ნაკადები. ამ შემთხვევაში, ახალი მოდიფიცირებულ პირობებზე დაფუძნებული ფინანსური ვალდებულება აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით. სხვაობა აღიარებაშეწყვეტილი ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და ახალ მოდიფიცირებულ პირობებიან ფინანსურ ვალდებულებას შორის აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

თუ მოდიფიცირება (ან გაცვლა) არ იწვევს ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტას, კომპანია იყენებს ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას გამოყენებულ სააღრიცხვო პოლიტიკას. როდესაც მოდიფიცირება არ იწვევს ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტას, კომპანია აღიარებს ესეთი მოდიფიცირებიდან (ან გაცვლიდან) წარმოშობილ, ფინანსური ვალდებულების ამორტიზებული ღირებულების ნებისმიერ კორექტირებას, მოგებაში ან ზარალში, მოდიფიცირების (გაცვლის) თარიღში.

ცვლილებები არსებული ფინანსური ვალდებულებების ფულად ნაკადებში არ მიიჩნევა მოდიფიცირებად, თუ ისინი წარმოიშვა არსებული სახელშეკრულებო პირობებიდან, ანუ ბანკების მიერ, ცენტრალური ბანკის მხრიდან საკვანძო განაკვეთებში განხორციელებული ცვლილებების შედეგად, წამოწყებული ცვლილებები ფიქსირებულ საპროცენტო განაკვეთებში, თუ სასესხო ხელშეკრულება აძლევს ბანკს ამის უფლებას და კომპანიას აქვს შესაძლებლობა, რომ ან მიიღოს გადახდილი განაკვეთი ან დაფაროს სესხი ნომინალური ღირებულებით, ჯარიმის გადახდის გარეშე. საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებისას არსებული საბაზრო განაკვეთის შესაბამისად, კომპანია ხელმძღვანელობს მცოცავი საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური ინსტრუმენტებით. ეს ნიშნავს, რომ ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი კორექტირებულია პერსპექტიულად.

კომპანია აფასებს არსებითია თუ არა ცვლილება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. კომპანია ასკვნის, რომ მოდიფიცირება არსებითია შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ცვლილება ფინანსური ვალდებულების ვალუტაში;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა საკრედიტო პირობებში;
- კონვერტაციის პირობის დამატება;
- ფინანსური ვალდებულების სუბორდინაციის ცვლილება.

რაოდენობრივი შეფასებისას მნიშვნელოვნად იცვლება პირობები თუ ახალი პირობების მიხედვით ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულება, წმინდად გადახდილი/მიღებული თანხების (დისკონტირებული თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით) ჩათვლით, მინიმუმ 10%-ით განსხვავდება საწყისი ფინანსური ვალდებულებიდან წარმოქმნილი ნარჩენი ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულებისგან. თუ სავალო ინსტრუმენტების გაცვლა ან პირობების მოდიფიცირება მიჩნეულია ვალის დაფარვად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან გადასახადი აღიარებულია ვალის დაფარვიდან მიღებულ მოგებასა ან ზარალში. თუ გაცვლა ან მოდიფიცირება არ არის მიჩნეული ვალის დაფარვად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აკორექტირებს ვალდებულების საბალანსო ღირებულებას და ამორტიზებულია მოდიფიცირებული ვალდებულების ნარჩენი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

(iv) აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

კომპანია წყვეტს ფინანსური აქტივის აღიარებას, როდესაც ფინანსური აქტივიდან მიღებულ სახელშეკრულებო უფლებებს ფულად ნაკადებზე გასდის ვადა, ან ის გადასცემს გარიგებიდან მისაღებ სახელშეკრულებო უფლად ნაკადებზე უფლებებს, გარიგებაში რომელშიც ფინანსური აქტივის ფლობის თითქმის ყველა რისკი და ანაზღაურება არის გადაცემული, ან როდესაც კომპანია არც გადასცემს და არც ინარჩუნებს ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებულ რისკებს და ანაზღაურებებს და კომპანია არ ინარჩუნებს ფინანსურ აქტივზე უფლებებს.

კომპანია დებს გარიგებებს, რომლითაც ის გადასცემს მისი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახულ აქტივებს, მაგრამ ინარჩუნებს გადაცემულ აქტივებთან დაკავშირებულ ყველა ან თითქმის ყველა რისკს და ანაზღაურებას. ასეთ შემთხვევებში, გადაცემული აქტივის აღიარება არ წყდება.

ფინანსური ვალდებულებები

კომპანია წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, როდესაც მისი სახელშეკრულებო ვალდებულებები დაკმაყოფილებულია, უქმდება ან ვადა გასდის. კომპანია ასევე წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, როცა მისი პირობები მოდიფიცირებულია და მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულებიდან მიღებული ფულადი ნაკადები მნიშვნელოვნად იცვლება, რა შემთხვევაშიც მოდიფიცირებულ პირობებზე დაფუძნებული ახალი ფინანსური ვალდებულება აღიარდება მისი სამართლიანი ღირებულებით.

ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას, გაუქმებულ საბალანსო ღირებულებას შორის და გადახდილ თანხას შორის სხვაობა (ნებისმიერი გადაცემული არაფულადი აქტივების და ნაკისრი ვალდებულებების ჩათვლით) აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(v) ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები შეიძლება იყოს ურთიერთგადაფარული და წმინდა ოდენობა წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ, როდესაც კომპანიას აქვს იურიდიული აღსრულების უფლება, რომ ურთიერთგაქვითოს ეს ოდენობები და ის აპირებს მათ დაკმაყოფილებას წმინდა თანხის საფუძველზე ან აქტივის გაყიდვით იმავდროულად დააკმაყოფილოს ვალდებულება

(j) განთავსებული კაპიტალი

განთავსებული კაპიტალი

განთავსებული კაპიტალი კლასიფიცირდება კაპიტალის სახით.

დამატებით გადახდილი კაპიტალი

კომპანიის აქციონერების მიერ განხორციელებული შენატანების ოდენობები, რომლებისთვისაც არ არსებობს აქციონერთა გადაწყვეტილება. რადგან აღნიშნული ცვლილება არ არის ასახული კომპანიის განთავსებულ კაპიტალში, კომპანია წარმოადგენს მას დამატებით გადახდილი კაპიტალის სახით.

(k) გაუფასურება

(iv) არაწარმოებული ფინანსური აქტივები

ფინანსური ინსტრუმენტები

კომპანია აღიარებს ზარალის რეზერვებს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე.

კომპანია აფასებს ზარალის რეზერვებს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი ოდენობით, შემდეგი შემთხვევების გარდა, როდესაც ფასდება 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით:

- სასესხო ფასიანი ქაღალდები, რომლებსაც საანგარიშგებო თარიღისთვის აქვთ დაბალი საკრედიტო რისკი; და
- სხვა სასესხო ფასიანი ქაღალდები და საბანკო ნაშთები, რომელთათვისაც საკრედიტო რისკი (ანუ ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში დეფოლტის ალბათობა) არსებითად არ გაზრდილა თავდაპირველი აღიარების შემდგომ.

ზარალის რეზერვები სავაჭრო მოთხოვნებზე და სახელშეკრულებო აქტივებზე ყოველთვის ფასდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი ოდენობით.

ფინანსურ აქტივზე თავდაპირველად აღიარებული საკრედიტო რისკის არსებითი ზრდის დასადგენად და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრისათვის, კომპანია ითვალისწინებს გონივრულ და დამხმარე ინფორმაციას რომელიც შესაბამისია და ხელმისაწვდომი დამატებითი ხარჯებისა და ძალისხმევის გაწევის გარეშე. ეს მოიცავს როგორც ხარისხობრივ ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და ანალიზს, კომპანიის წარსულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, ინფორმირებული საკრედიტო შეფასების და წინდახედულობის პრინციპის გათვალისწინებით.

კომპანია ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდად მიიჩნევს, როდესაც მას 30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება აქვს.

კომპანია ფინანსურ აქტივს მიიჩნევს დეფოლტირებულად მაშინ, როდესაც:

- არ არის სავარაუდო, რომ მსესხებელი სრულად დაფარავს თავის საკრედიტო ვალდებულებებს კომპანიის მიმართ, კომპანიის მიერ სესხის უზრუნველყოფის რეალიზაციის გარეშე (ესეთის არსებობის შემთხვევაში); ან
- ფინანსური აქტივი 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებულია.

კომპანია მიიჩნევს, რომ სესხის უზრუნველყოფას აქვს დაბალი საკრედიტო რისკი, როდესაც მისი საკრედიტო რეიტინგი ტოლია გლობალურად მიღებული განმარტებისა „ინვესტიციის ხარისხი“.

არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომელიც წარმოიშობა ნებისმიერი შესაძლო დეფოლტის შემთხვევებისგან ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ის ნაწილი, რომელიც წარმოიშობა საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში მომხდარი დეფოლტის შემთხვევებისაგან (ან უფრო მოკლე ვადაში თუ ფინანსური ინსტრუმენტის მოხმარების ვადა 12 თვეზე ნაკლებია).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენისას გამოყენებული მაქსიმალური პერიოდი შეესაბამება მაქსიმალურ სახელშეკრულებო პერიოდს, რომლის განმავლობაშიც კომპანია ექვემდებარება საკრედიტო რისკს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის საკრედიტო ზარალების ალბათობით შეწონილი შეფასება. საკრედიტო ზარალები ანგარიშდება, როგორც ყველა ფულადი დანაკლისის (სხვაობა ხელშეკრულების მიხედვით კომპანიის მიერ მისაღებ ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომლის მიღებასაც მოელის კომპანია) მიმდინარე ღირებულება.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დისკონტირებულია ფინანსური აქტივის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით.

საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური აქტივები

ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის, კომპანია აფასებს გაუფასურდა თუ არა საკრედიტო რისკით ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები და სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული სასესხო ფასიანი ქაღალდები. ფინანსური აქტივი „გაუფასურებულია საკრედიტო რისკით“, როდესაც ფინანსური აქტივის სამომავლო ფულად ნაკადებზე საზიანო გავლენის მქონე ერთ ან მეტ მოვლენას ჰქონდა ადგილი. მტკიცებულება იმისა, რომ ფინანსური აქტივი გაუფასურებულია საკრედიტო რისკით, მოიცავს შემდეგ დაკვირვებად მონაცემებს:

- ემიტენტის ან მსესხებლის არსებითი ფინანსური სირთულეები;
- ხელშეკრულების დარღვევა, მაგალითად, დეფოლტი ან 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება;
- კომპანიის მიერ წინსწრების ან სესხის რესტრუქტურისა იმ პირობებით, რომლებსაც კომპანია სხვა შემთხვევაში არ განიხილავდა;
- მოსალოდნელია მსესხებლის გაკოტრება ან სხვა ფინანსური რეორგანიზაცია; ან
- ფინანსური სირთულეების გამო ფასიანი ქაღალდების აქტიური ბაზრის გაქრობა.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის წარდგენა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში

ზარალის რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივებზე, აკლდება აქტივების მთლიან საბალანსო ღირებულებას. სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული სასესხო ფასიანი ქაღალდებისათვის, ზარალის რეზერვი დარიცხულია მოგებაზე ან ზარალზე და აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში.

ჩამოწრა

ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ჩამოწერილია როდესაც კომპანიას აღარ აქვს მისი მთლიანობაში ან ნაწილობრივ ამოღების გონივრული მოლოდინი. ინდივიდუალური კლიენტების შემთხვევაში როდესაც ფინანსური აქტივი 180 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებულია, კომპანია იყენებს მთლიანი საბალანსო ღირებულების ჩამოწერის პოლიტიკას, მსგავსი აქტივების ამოღების წარსულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით. კორპორატიული კლიენტებისთვის, კომპანია ინდივიდუალურად აფასებს ჩამოსაწერ ოდენობას და ვადებს, იმის მიხედვით არსებობს თუ არა გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ მოხერხდება თანხის ამოღება. კომპანია აღარ ელის მნიშვნელოვანი ოდენობის ამოღებას ჩამოწერილი თანხიდან. თუმცა, ჩამოწერილი ფინანსური აქტივები შეიძლება კიდევ დაექვემდებაროს აღსრულების მცდელობას კომპანიის მხრიდან ვადაგასული თანხების ამოღების პროცედურების შესაბამისად.

(v) არაფინანსური აქტივები

კომპანიის არაფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება (მარაგების და გადავადებული საგადასახადო აქტივების გარდა) გადაიხედება ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის, რათა დადგინდეს არსებობს თუ არა გაუფასურების რაიმე ნიშნები. მსგავსი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში ფასდება აქტივის ანაზღაურებადი ღირებულება.

გაუფასურების დადგენის მიზნით, აქტივები, რომლებიც ვერ შემოწმდება ინდივიდუალურად, ჯგუფდება აქტივების უმცირეს ჯგუფებად, რაც ახდენს ფულადი ნაკადების გენერირებას ხანგრძლივი სარგებლობიდან, რომლებიც დიდწილად დამოუკიდებელი არიან სხვა აქტივების ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ფულადი შემოდიწებებისგან. კომპანიის კორპორატიული აქტივები არ ქმნიან ცალკეულ ფულადი ნაკადების შემოდიწებებს და გამოიყენებიან ერთზე მეტი ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის მიერ. კორპორატიული აქტივები განაწილებულია ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულებზე გონივრულ და თანმიმდევრულ საფუძველზე და მოწმდება გაუფასურებაზე იმ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის შემოწმების ნაწილის სახით რომელსაც კორპორატიული აქტივი მიეკუთვნება.

აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულება არის მის გამოყენებით ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას (გამოკლებული გაყიდვის ხარჯები) შორის უდიდესი. გამოყენებითი ღირებულების შეფასებისას, მომავალში მისაღები სავარაუდო ფულადი ნაკადები დისკონტირდება მათ მიმდინარე ღირებულებაზე (გადასახადების გადახდამდე დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით), რაც ასახავს ბაზრის მიმდინარე შეფასებას ფულის ღირებულებისა დროში და ამ აქტივებისთვის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულისთვის დამახასიათებელ რისკებს.

გაუფასურების ზარალი აღიარდება თუ აქტივის და მასთან დაკავშირებული ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება აღემატება მის სავარაუდო ანაზღაურებად ღირებულებას. გაუფასურების ზარალი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულებთან მიმართებაში აღიარებული გაუფასურების ზარალი ნაწილდება ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულში შემავალი აქტივების საბალანსო ღირებულებაზე პროპორციულობის პრინციპით და ამცირებს მას.

წინა პერიოდებში აღიარებული გაუფასურების ზარალი ფასდება თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის, ნებისმიერ მინიშნებაზე იმისა, რომ ზარალი შემცირდა ან აღარ არსებობს. გაუფასურების ზარალის აღდგენა ხდება იმ შემთხვევაში, თუ ადგილი აქვს ცვლილებას ანაზღაურებადი ღირებულებას განსაზღვრებაში გამოყენებულ შეფასებებში. გაუფასურების ზარალი აღდგენას ექვემდებარება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ აქტივის საბალანსო ღირებულება არ აღემატება იმ საბალანსო ღირებულებას (გაუფასურების ან ამორტიზაციის გამოკლებით), რაც იქნებოდა განსაზღვრული გაუფასურების ზარალის არ არსებობის შემთხვევაში.

(I) იჯარები

ხელშეკრულების დადებისას, კომპანია განსაზღვრავს არის თუ არა ან მოიცავს თუ არა აღნიშნული ხელშეკრულება იჯარას. ხელშეკრულება არის ან შეიცავს იჯარას თუ ის გადასცემს კონკრეტული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას დროის გარკვეული პერიოდით გარკვეული ანაზღაურების სანაცვლოდ. იმის შესაფასებლად გადასცემს თუ არა ხელშეკრულება კონკრეტული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას, კომპანია ფასს 16-ის იჯარის განმარტებას იყენებს.

(i) როგორც მოიჯარე

კომპანია აღიარებს აქტივს გამოყენების უფლებით და საიჯარო ვალდებულებას იჯარის დაწყების თარიღისთვის. აქტივი გამოყენების უფლებით თავდაპირველად ფასდება თვითღირებულებით, რომელიც მოიცავს საიჯარო ვალდებულების თავდაპირველ ოდენობას კორექტირებულს ნებისმიერი საიჯარო გადახდებით, რომლებიც დაწყების თარიღში ან ამ თარიღამდე განხორციელდა, დამატებული ნებისმიერი თავდაპირველი პირდაპირ გაწეული ხარჯები და აქტივის დაშლის და შესაბამისი აქტივის გატანის ან მისი აღდგენის ან იმ ტერიტორიის აღდგენის ხარჯები სადაც აღნიშნული აქტივი მდებარეობდა, გამოკლებული ნებისმიერი მიღებული იჯარის წამახალისებელი გადახდები.

შემდგომ ხდება „აქტივი გამოყენების უფლებით“ ცვეთა წრფივი მეთოდის გამოყენებით, იჯარის დაწყებიდან მისი დასრულების თარიღამდე, გარდა შემთხვევებისა როდესაც იჯარა გადასცემს შესაბამისი აქტივის საკუთრებას კომპანიას იჯარის ვადის ბოლოს, ან იმ შემთხვევაში თუ აქტივი გამოყენების უფლებით თვითღირებულება ასახავს კომპანიის მხრიდან შესყიდვის შესაძლებლობის გამოყენებას. ამ შემთხვევაში მოხდება „აქტივი გამოყენების უფლებით“ ცვეთა შესაბამისი აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადის მანძილზე, რომელიც ძირითადი საშუალებების მსგავს საფუძველზე განისაზღვრება. ამასთანავე, „აქტივი გამოყენების უფლებით“ პერიოდულად შემცირებულია გაუფასურების ზარალით (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) და კორექტირდება საიჯარო ვალდებულების კონკრეტული გადაფასებებით.

საიჯარო ვალდებულება თავდაპირველად ფასდება იმ საიჯარო გადახდების მიმდინარე ღირებულებით, რომლებიც არ არის გადახდილი დაწყების თარიღისათვის, დისკონტირებული იჯარაში ჩართული საპროცენტო განაკვეთით ან, თუ აღნიშნული განაკვეთის განსაზღვრა დროულად ვერ ხერხდება, კომპანიის ზღვრული სასესხო განაკვეთით. ზოგადად, კომპანია დისკონტირების განაკვეთად მის ზღვრულ სასესხო განაკვეთს იყენებს.

საიჯარო ვალდებულების შეფასებაში შეტანილი საიჯარო გადახდები მოიცავს ფიქსირებულ გადახდებს, მათ შორის არსებითად ფიქსირებულ გადასახდელებს.

საიჯარო ვალდებულება შემდგომ გაზრდილია საპროცენტო ხარჯით საიჯარო ვალდებულებაზე და შემცირებულია განხორციელებული საიჯარო გადახდებით. საიჯარო ვალდებულება ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით. ის გადაფასებულია, თუ კომპანია შეცვლის მის შეფასებას იმისა, გამოიყენებს თუ არა ის შესყიდვის, გახანგრძლივების ან შეწყვეტის შესაძლებლობას ან არსებობს თუ არა გადახდილი არსებითად ფიქსირებული საიჯარო გადასახდელები.

როდესაც საიჯარო ვალდებულება მსგავსი გზით გადაფასდება, ხდება აქტივი გამოყენების უფლებით საბალანსო ღირებულების შესაბამისი კორექტირება, ან აღრიცხულია მოგებაში ან ზარალში თუ აქტივი გამოყენების უფლებით საბალანსო ღირებულება შემცირებულია ნულამდე.

საიჯარო ვადა ასახავს კომპანიის გონივრულ შეფასებას იმ პერიოდისა, რომლის განმავლობაშიც შესაბამისი აქტივი იქნება გამოყენებული. საიჯარო ვადის განსაზღვრისას კომპანია აფუძნებს მის მსჯელობას კონტრაქტის და შესაბამისი აქტივის ფართო ეკონომიკაზე და არა მხოლოდ სახელშეკრულებო პირობებზე, რაც იძლევა საშუალებას, რომ ფაქტორები როგორებიცაა ეკონომიკური ჯარიმები, საკანონმდებლო მიდგომა იჯარის განახლებაზე, მოსალოდნელი ცვლილებები რეგულაციაში და კომპანიის სამომავლო ბიზნეს გეგმები ეფექტურად იყოს ასახული საიჯარო ვადის შეფასებაში.

(მ) ფინანსური გარანტიები

ფინანსური გარანტიები წარმოადგენს ხელშეკრულებებს, რომლის მიხედვითაც კომპანიას მოეთხოვება კონკრეტული გადახდების განხორციელება, რათა მფლობელს აუნაზღაუროს ზარალი, რომელსაც ის გასწევს რადგან კონკრეტული მევალე ვერ ახერხებს გადახდის განხორციელებას მისი ვადის დადგომის დროს, სასესხო ინსტრუმენტის პირობების შესაბამისად.

გაცემული ფინანსური გარანტიები თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით. შემდგომ, ისინი ფასდება ფასს 9-ის მიხედვით განსაზღვრულ ზარალის რეზერვსა და თავდაპირველად აღიარებულ ოდენობას (გამოკლებული, შესაბამისობის შემთხვევაში, ფასს 15-ის პრინციპების მიხედვით აღიარებული შემოსავლის კუმულაციური ოდენობა) შორის უდიდესით.

23. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული

არსებობს რიგი ახალი სტანდარტები, რომლებიც 2023 წლის 1 იანვრიდან, და ყოველი მომდევნო წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის, შევიდა ძალაში (ადრეული გამოყენებაც ნებადართულია); თუმცა კომპანიას ჯერ არ ჰქონდა აღნიშნული ახალი ან შესწორებული სტანდარტები მიღებული წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგებების მომზადებისას.

მოსალოდნელია, რომ ქვემოთ ჩამოთვლილი შესწორებული სტანდარტები და ინტერპრეტაციები არ მოახდენენ მნიშვნელოვან გავლენას კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

- ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანის ან გრძელვადიანის სახით (ბასს 1-ის შესწორებები).
- მომწოდებელთა საფინანსო გარიგებები (ბასს 7-ისა და ფასს 7-ის შესწორებები).
- საიჯარო ვალდებულება გაყიდვასა და უკუიჯარაში (ფასს 16-ის შესწორებები);
- გაცვლის საშუალების არარსებობა (ბასს 21-ის შესწორებები).

შპს „არ ემ ჯი აურამაინ“

მმართველობის ანგარიშგება

საანგარიშო წლისთვის, რომელიც დასრულდა
2023 წლის 31 დეკემბერს

საქმიანობის მიმოხილვა

შპს „არ ემ ჯი აურამაინ“ საქმიანობას ანხორციელებს ბოლნისის რაიონში, „ბექთაქარი“-ს ოქრო-პოლიმეტალურ საბადოზე.

მოპოვებული მადანი საწყობდება საბადოს ტერიტორიაზე, შემდგომ ავტოტრანსპორტის საშუალებით გადამუშავებისთვის გადაიზიდება სს „არ ემ ჯი კოპერის“ გამამდიდრებელი ფაბრიკაში, III სექციაზე, რომელიც აღჭურვილია ბექთაქარის საბადოს წიაღისეულის გადამუშავებისთვის სპეციალურად შემუშავებული ტექნოლოგიური სქემის შესაბამისად.

ასევე, საქართველოს გარემოს დაცვისა სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2021 წლის 3 ივნისის N2-812 ბრძანებით კომპანიაზე გაცემულია შპს „არ ემ ჯი აურამაინის“ სასარგებლო წიაღისეულის (ოქრო-პოლიმეტალური მადნების) გადამამუშავებელი საწარმოს მოწყობასა და ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება.

ბექთაქარის საბადოზე მოპოვებული ოქრო-პოლიმეტალურ მადნის სს „RMG Copper“-ის გამამდიდრებელ ფაბრიკამდე ტრანსპორტირებისთვის გამოიყენება არსებული გზები. ბექთაქარის საბადოდან მადნის გამამდიდრებელ ფაბრიკამდე მადნის ტრანსპორტირებისთვის გამოიყენება ქვეში-ძეძენარიანი-ტანძიის შ-155 გზის კმ5- ბერთაკარის და ფონიჭალა-მარნეული-გუგუთის ს-6 გზის კმ76-მადნეულის გამამდიდრებელი კომბინატის ადგილობრივი მნიშვნელობის გზები.

2023 წლის განმავლობაში მოპოვებული მადნის რაოდენობამ შეადგინა 254,986 ტონა (2022 წელი: 218,772 ტონა), ხოლო მიღებულმა შემოსავალმა შეადგინა 94,2 მილიონი ლარი (2022 წელი: 86,7 ლარი). 2023 წელს 2022 წელთან შედარებით სახელფასო ხარჯის ზრდა 16,9 მილიონი ლარიდან 17,4 მილიონ ლარამდე, რაც განპირობებულია კომპანიის მიერ აქტიური მოპოვების პროცესის, გადამამუშავებელი ფაბრიკის მშენებლობითა და დასაქმებული პერსონალის ზრდით. ზოგადად 2022 წლიდან 2023 წლის ჩათვლით გაიზარდა დასაქმებულ თანამშრომელთა რიცხვი - 293 თანამშრომლიდან 361-მდე.

გარემოს დაცვა

ზოგადი ინფორმაცია

გარემოზე უარყოფითი ზემოქმედების შემცირების ან/და თავიდან აცილების მიზნით კომპანია უზრუნველყოფს გარემოსდაცვითი კანონმდებლობით გათვალისწინებული მოთხოვნების და გარემოსდაცვითი ნებართვებით განსაზღვრული პირობების შესრულებას.

წყალი

სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო წყლების მართვა

საწარმოო მოედანზე შემოყვანილია სასმელი წყალი და დღეის მდგომარეობით კომპანიას მომსახურებას უწევს შპს „საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანია“.

საწარმოს ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო წყლების მართვის მიზნით მოწყობილია საასინიზაციო ჭები, სადაც ხდება სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო წყლების შეკრება და საჭიროების მიხედვით გატანა კონტრაქტორი ორგანიზაციის მიერ.

არსებული სისტემის გაუმჯობესების მიზნით 2023 წელს კომპანიამ გაიარა სანებართვო პროცედურა და საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2023 წლის 29 მაისის

ბრძანება N242/ს- საფუძველზე შპს „არ ემ ჯი აურამაინის“ ბექთაქარის ოქრო-პოლიმეტალური საბადოს მიმდებარე ტერიტორიაზე 17800 მ³ მოცულობის რეზერვუარი-სალექარის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ” კომპანიას დაწყებული აქვს ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობის მოწყობა, სადაც ჩართული იქნება საწარმოო მოედანზე არსებულ სასადილოში, საერთო საცხოვრებელში, სხვადასხვა ოფისებში და შენობებში წარმოქმნილი საყოფაცხოვრებო-სამეურნეო ჩამდინარე წყალი.

ამასთან, სანაყაროზე წარმოქმნილი სანიაღვრე წყლების მართვის მიზნით განახლდა სანიაღვრე სისტემის მოწყობა.

შახტური წყლების მართვა

შახტური წყლების მართვის მიზნით ტერიტორიაზე მოწყობილია სალექარ-რეზერვუარები. შახტის დრენირების სისტემის ტექნოლოგიური სქემის მიხედვით, საბადოს ფარგლებში მოგროვილი წყალი თავს იყრის სატუმბ სადგურში, საიდანაც ხდება მისი გადაქაჩვა მიწის ზედაპირზე მოწყობილ სალექარ-რეზერვუარში.

მიწის ზედაპირზე გადატუმბული წყლის გადადინება მოხდება 9500 მ³ მოცულობის რეზერვუარისკენ, შემდეგ გადაედინება 17800 მ³ რეზერვუარ-სალექარში. რეზერვუარი-სალექარის გავლის შემდეგ დაწმენდილი წყალი გადაიტუმბება წყლის შესაგროვებელ რეზერვუარებში. დაწმენდილი წყალი გამოიყენება გზების დასანამად, ამტვერიანების შესამცირებლად, ხანძარსაწინააღმდეგო მარაგის შესაქმნელად, კომპრესორების გამაგრილებელ სისტემებში და სხვა დამხმარე მიზნებისათვის რომლებიც არ მოითხოვენ სასმელი ხარისხის წყალს.

ატმოსფერული ჰაერი

შპს „არ ემ ჯი აურამაინ“-ის ტერიტორიაზე ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა კონტროლი ხორციელდება ჰაერდაცვითი კანონმდებლობის დაცვით. დაკვირვების საკონტროლო უბანს წარმოადგენს საწარმოო ტერიტორია, ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის ორგანიზებული (მათ შორის სტაციონალური) და არაორგანიზებული წყაროები.

აღსანიშნავია რომ მადნის ზიდვას ემსახურება სრულად განახლებული ავტოპარკი, სადაც მომუშავე ავტოტრანსპორტი აღჭურვილია EURO 2 და EURO 3 სტანდარტის შიდა წვის დიზელის ძრავებით, რაც უზრუნველყოფს კიდევ უფრო შემცირებული რაოდენობის წვის პროდუქტების ემისიას ტექნიკის ექსპლუატაციის პროცესში. ამასთან, ყველა ავტომობილს გავლილი აქვს ტექნიკური დათვალიერება. გარდა ამისა, კომპანიის მიერ გატარებული შემარბილებელი ღონისძიებების ფარგლებში, სატრანსპორტო საშუალებები მოძრაობენ ოპტიმალური/ლიმიტირებული სიჩქარით.

ცხელ და მშრალ ამინდებში ამტვერიანების მინიმუმამდე შესამცირებლად, ჩატარებული ექსპერიმენტის შედეგად დადგენილი მორწყვის პერიოდულობით და განსაზღვრული მორწყვის გრაფიკის მიხედვით კომპანიის სარწყავი ტექნიკით მიმდინარეობს გზების მორწყვა.

ამასთან, დასახლებული პუნქტებისკენ დაბინძურებული ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გადაადგილების არ დაშვების მიზნით კომპანია გეგმავს საწარმოო ტერიტორიის მიმდებარედ, ახალი ავტო-სამრეცხაოს მოწყობას, სადაც მოხდება საბადოსთან მისასვლელ გზაზე მოძრავი, სატვირთო მანქანების საბურავების და ძარის გარეცხვა.

2022 წლის ბოლომდე კომპანიამ დაწყო სანებართვო პროცედურა და შესაბამისი ნებართვის მიღების შემდეგ უზრუნველყოფს სამრეცხაოების მოწყობას.

ნიადაგი

ნიადაგის დაცვის მიზნით გასატარებელი ღონისძიებები ფარგლებში კომპანიის საწარმოო მოედანზე სრულად მოხდა ნაყოფიერი ფენის მოხსნა/დასაწყობება. ნიადაგის დაცვის ძირითად ღონისძიებად კომპანია განიხილავს რეკულტივაციას. ტერიტორიაზე რეკულტივაციის სამუშაოები განხორციელდება შეთანხმებული პროექტის შესაბამისად.

ამასთან, ტერიტორიის ფარგლებში მოწყობილია გამწვანების ზონები და დარგულია ხე-მცენარეები.

ნარჩენების მართვა

შპს „არემჯი აურამაინი“ ნარჩენების მართვას ანხორციელებს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსთან 2023 წლის 28 დეკემბრის N10362/01 წერილით შეთანხმებული ნარჩენების მართვის გეგმის შესაბამისად. შეთანხმებული ნარჩენების მართვის გეგმის შესაბამისად.

საწარმოს ტერიტორიაზე 2026 წლის პერიოდისათვის კომპანიას გააჩნია საქმიანობის განხორციელების პროცესში თანმხლები ნარჩენების სახეობებისა და რაოდენობის ზუსტი მონაცემები; ყველა დროებითი დასაწყობების ღია პოლიგონები და დახურული უბნები კომპანიის ხელმძღვანელობის მიერ მოწყობილია გარემოსდაცვითი და პერსონალის უსაფრთხოების მოთხოვნების დაცვით და ექვემდებარება მკაცრ კონტროლს; ნარჩენების მართვაზე დასაქმებული მუშა-პერსონალი თანმიმდევრულად ანხორციელებს ორივე ტიპის ნარჩენების მიზანმიმართულ მართვას (შეგროვება, წინასწარი დამუშავება, დროებით განთავსება საბოლოოდ ჩაბარებამდე); კომპანიის ნარჩენების მართვაზე პასუხისმგებელი პირი უზრუნველყოფს მუდმივ მეთვალყურეობას და აწარმოებს მონიტორინგს ნარჩენების მართვის გეგმით მიმდინარე ყველა სავალდებულო პროცესზე.

გარემოსდაცვითი მონიტორინგი

გარემოსდაცვითი მონიტორინგი მიმდინარეობს გარემოს დაცვის და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან 2020 წელს შეთანხმებული გზშ-ში გარემოსდაცვითი მონიტორინგის (თვითმონიტორინგის) გეგმის მიხედვით.

გარემოსდაცვითი მონიტორინგის (თვითმონიტორინგის) გეგმა განსაზღვრავს ბექთაქარის ოქრო-პოლიმეტალური საბადოს მიმდებარე ტერიტორიაზე 17800 მ³ მოცულობის რეზერვუარ-საღებუარის ექსპლუატაციის პროცესში გარემოს მდგომარეობის კონტროლის მექანიზმს და ადგენს იმ პროცედურების ერთობლიობას, რომელიც აუცილებელია გარემოს კომპონენტების ხარისხობრივი მდგომარეობის შეფასების, ზემოქმედების პრევენციის და შემდგომში გასატარებელი ღონისძიებების დაგეგმვა-უზრუნველყოფისათვის.

მიწისქვეშა წყლების შესაძლო ზემოქმედების შემარბილებელ ღონისძიებად პირველ რიგში განიხილება რეზერვუარ-საღებუარის ვიზუალური მონიტორინგის ღონისძიებები რაც მოიცავს რეზერვუარ-საღებუარის წყალგაუმტარი გეომემბრანის შემოწმებას და მაგისტრალური სისტემების პერმეტიზაციის კონტროლს. ასევე ობიექტის ქვედა პერიმეტრზე მოწყობილია სათვალთვალო ჭაბურღილების მწკრივი (2 ჭაბურღილი), რომლებზეც ხდება რეგულარული დაკვირვება მონიტორინგის ფარგლებში. ჭაბურღილებში არსებული წყლის ლაბორატორიული კვლევა ხორციელდება თვეში ერთხელ.

ბიომრავალფეროვნების (ცხოველები და ფრინველები) მონიტორინგი ობიექტის ფუნქციონირების პერიოდში შესაძლო ზეგავლენის გათვალისწინებით მონიტორინგის ღონისძიებები ითვალისწინებს საკონტროლო მექანიზმებს და დაკვირვების წარმოებას ტერიტორიის არეალში მოხვედრილ ცხოველების და ფრინველების სახეობებზე. ძირითადად ღონისძიებები მოიცავს ვიზუალურ მონიტორინგს, ასევე ფრინველებზე შესაძლო ზემოქმედების შემცირების მიზნით რეზერვუარი-სალექარის მიმდებარედ დამონტაჟდა ფრინველთა დასაფრთხობი ხმოვანი აპარატი.

სამომავლო განვითარების გეგმები

კომპანია გეგმავს საოპერაციო საქმიანობის წარმართვას დასახული გრძელვადიანი განვითარების გეგმის მიხედვით, რაც ძირითადად ითვალისწინებს მოპოვების მასშტაბების გაზრდას და საოპერაციო შედეგების გაუმჯობესებას.

ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

ოქროს და სპილენძის ფასების ცვალებადობა

კომპანიის ფინანსური შედეგები მნიშვნელოვნად დამოკიდებულია ოქროს ფასებზე, მიუხედავად იმისა, რომ მოპოვებული მადნის რეალიზაციას ახორციელებს დაკავშირებული კომპანია. ოქროს ფასები თავის მხრივ სხვა მნიშვნელოვან ფაქტორზეა დამოკიდებული და კომპანიის კონტროლს გარეთაა; ოქროთი ვაჭრობა ჩვეულებრივად ხდება ლონდონის ოქროს ბიჟაზე (London Bullion Market), ტოკიოს სასაქონლო ბირჟაზე (Tokyo Commodity Exchange), ნიუ იორკის სასაქონლო ბირჟაზე (New York Commodity Exchange (COMEX)) და ციურხის ოქროს ბირჟაზე (Zurich Gold Pool). კომპანიის ოქრო იყიდება ლონდონის ოქროს ბირჟაზე გამოცხადებული ოქროს ფასების საფუძველზე. მსოფლიოს ოქროს ფასები მნიშვნელოვნად დამოკიდებულია მრავალ ფაქტორზე, მათ შორის (1) მსოფლიო ოქროს მოთხოვნა მიწოდების თანაფარდობა (2) მსოფლიო ეკონომიკური ზრდის ტემპები, ასევე ძვირფასეულობის წარმოება რაც ოქროს მოთხოვნასთან არის კორელაციაში (3) ეკონომიკური ზრდა და პოლიტიკური სიტუაცია ინდოეთში და სხვა აზიურ ქვეყნებში რომლებიც გახდნენ ოქროს უდიდესი მომხმარებლები, ასევე სხვა განვითარებადი ქვეყნები (4) ოქროსა და ოქროს ფიუჩერებში სპეკულაციური ინვესტიციები (5) გაცვლითი კურსების ცვალებადობა და აშშ დოლარის კურსის გამყარება. ოქროს ფასები ცვალებადია - 2023 წელს ყოველდღიური ფასები მერყეობდა 1,809 აშშ დოლარს და 2,078 აშშ დოლარს შორის; პერიოდის განმავლობაში ოქროზე დაბალი ფასების შენარჩუნება უარყოფითად მოქმედებს კომპანიის მოგებასა და ფულად ნაკადებზე.

სამთო-მოპოვებითი ბიზნესის საქმიანობის რისკები

სამთო-მოპოვებითი ბიზნესის საქმიანობა ხასიათდება მრავალი საოპერაციო რისკებითა და ფაქტორებით, რომლებიც კომპანიის კონტროლს მიღმაა და გავლენას ახდენს კომპანიის საქმიანობაზე, ოპერაციულ შედეგებსა და ფულადი სახსრების ნაკადებზე. ეს საოპერაციო რისკები და ფაქტორები მოიცავენ, მაგრამ არ შემოიფარგლებიან:

- (i) მიწისა და წყლის დაუგეგმავ მდგომარეობას
- (ii) გეოლოგიურ პრობლემებს, მათ შორის მიწისძვრებს და სხვა სტიქიურ უბედურებებს
- (iii) მეტალურგიულ და გადამუშავების პრობლემებს

- (iv) უჩვეულო ამინდის ან სამუშაო პირობების და სხვა ფორმის ფორსმაჟორული მოვლენების
- (v) წარმოშობას
- (vi) მოსალოდნელზე დაბალ შემცველობებსა და ამოკრეფის კოეფიციენტებს
- (vii) უბედურ შემთხვევებს
- (viii) სამთავრობო ნებართვების დაგვიანებულ მიღებას ან უარს
- (ix) სამართალწარმოების, მათ შორის სააპელაციო გადაწყვეტილების გასაჩივრების შედეგებს
- (x) გაურკვევლობას სამთო-სამიეზო საქმიანობისას
- (xi) ტრანსპორტირების შეფერხებას
- (xii) შრომით დავებს
- (xiii) სასურველი სადაზღვევო ანაზღაურების მიღების შეუძლებლობას
- (xiv) საჭირო მასალებისა და აღჭურვილობის მოპოვების შეუძლებლობას
- (xv) სპეციფიკაციებისა და მოლოდინების შესაბამისად მოწყობილობების ან პროცესების წარუმატებელ მუშაობას
- (xvi) გაუთვალისწინებელ სირთულეებს შემენილ ოპერაციებთან და მოსალოდნელი უკუგების მიუღწევლობას
- (xvii) დაფინანსების წყაროებისა და ფინანსური ბაზრის მდგომარეობას

მოცემული რისკების სრულად დაფარვა შეუძლებელია თუმცა კომპანიაში მაღალი კლასის გეოლოგების, იურისტებისა და სხვა სპეციალისტების დასაქმება ამცირებს მოცემული რისკების წარმოქმნის ალბათობას და უარყოფით შედეგებს.

ბიზნესის საოპერაციო გარემო:

2022 წლის თებერვალში, რუსეთის ფედერაციასა და უკრაინას შორის შეიარაღებული კონფლიქტის და რიგი ქვეყნების მიერ დაწესებულმა სანქციებმა რუსეთის ფედერაციის წინააღმდეგ გავლენა მოახდინეს არა მხოლოდ ორი ქვეყნის ეკონომიკურ საქმიანობაზე, არამედ გლობალურ ეკონომიკაზეც. სანქციების შედეგად, მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში გაიზარდა ფასები ყველა ტიპის პროდუქციაზე, მათ შორის წარმოებისთვის აუცილებელ საქონელსა და ოპერირებისთვის საჭირო ტექნიკასა და მარაგ-ნაწილებზე. დაირღვა არსებული კავშირები რესურსების მიწოდებას შორის, ასევე ფასებზე იქონია გავლენა ინფლაციამაც.

მიუხედავად კომპანიის წინაშე არსებული გამოწვევებისა და რთული ბიზნეს გარემოსი მენეჯმენტი ეფექტურად წარმართავს მის საქმიანობას.

სხვა რისკები

სხვა რისკები მოიცავს საპროცენტო განაკვეთის ზრდის, ვალუტის გაუფასურების და სხვა რისკებს; იმის გამო რომ კომპანიის გაყიდვები ძირითადად ხდება უცხოურ ვალუტაში ამ სახის რისკების გავლენა უმნიშვნელოა. ფინანსური რისკები დეტალურადაა აღწერილი კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაში.

5 დეკემბერი 2024 წ

გენერალური დირექტორი

ჯონდო შუბითიძე

სხვა რისკები

სხვა რისკები მოიცავს საპროცენტო განაკვეთის ზრდის, ვალუტის გაუფასურების და სხვა რისკებს; იმის გამო რომ კომპანიის გაყიდვები ძირითადად ხდება უცხოურ ვალუტაში ამ სახის რისკების გავლენა უმნიშვნელოა. ფინანსური რისკები დეტალურადაა აღწერილი კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაში.

5 დეკემბერი 2024 წ

გენერალური დირექტორი
ჯონდო შუბითიძე

